



Ministarstvo
javne uprave

IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA STRATEGIJE DIGITALNE TRANSFORMACIJE CRNE GORE 2022-2026. ZA 2024. GODINU.

April 2025. godine

SADRŽAJ

I UVODNI REZIME	5
II INFORMACIJA O NAPRETKU U POSTIZANJU OPERATIVNIH CILJEVA	12
OPERATIVNI CILJ 1.1 Efikasna i efektivna koordinacija i praćenje digitalne transformacije	12
OPERATIVNI CILJ 1.2 Poboljšanje dostupnosti, interoperabilnosti i upravljanja podacima	14
OPERATIVNI CILJ 1.3 Povećana pokrivenost i modernizacija elektronske komunikacione infrastrukture	16
OPERATIVNI CILJ 1.4 Razvoj i unapređenje digitalnih znanja i vještina crnogorskog društva	18
OPERATIVNI CILJ 2.1 Podizanje svijesti građana i privrede o važnosti digitalnog razvoja	21
OPERATIVNI CILJ 2.2 Unapređenje kvaliteta, količine i upotreba e-usluga	23
OPERATIVNI CILJ 2.3 Unapređenje i razvoj IKT sektora	28
III TABELA ZA IZVJEŠTAVANJE O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA	31
IV PREPORUKE ZA NAREDNE FAZE SPROVOĐENJA STRATEŠKOG DOKUMENTA	65

I UVODNI REZIME

Ministarstvo javne uprave je u saradnji sa ključim institucijama uključenim u proces digitalne transformacije u cilju kontinuiranog praćenja ovog procesa u Crnoj Gori, a shodno Uredbi o načinu i postupku izrade, usklađivanja i praćenja sprovođenja strateških dokumenata („Službeni list CG“, br. 54/2018), kao i Metodologiji razvijanja politika, izrade i praćenja sprovođenja strateških dokumenata, pripremio Izvještaj o realizaciji Akcionog plana Strategije digitalne transformacije Crne Gore 2022-2026. za 2024. godinu.

Strategija digitalne transformacije Crne Gore 2022-2026. usvojena je od strane Vlade Crne Gore u decembru 2021. godine sa Akcionim planom za period od 2022. do 2023. godine. Strategija digitalne transformacije Crne Gore 2022–2026. predstavlja ključni okvir za unapređenje digitalnog društva i ekonomije u zemlji ista definiše preduslove i inicijative potrebne za brzu adaptaciju u sve kompleksnije digitalno okruženje, te agilan i proaktivan razvoj digitalne Crne Gore. Strategija je proizvod inkluzivnog i otvorenog procesa, kao i intenzivne saradnje tima Ministarstva javne uprave i drugih ministarstava, poslovnih asocijacija, IKT kompanija iz privatnog sektora, civilnog i akademskog sektora, koji su osluškujući potrebe građana širom Crne Gore, posvećeno radili na izradi finalnog dokumenta.

Strategija se fokusira na dva glavna strateška cilja:

- **Unapređenje kapaciteta i sposobnosti za digitalnu transformaciju:** Ovo podrazumijeva jačanje institucionalnih i tehničkih kapaciteta, razvoj digitalne infrastrukture i poboljšanje regulatornog okvira.
- **Jačanje digitalne svijesti crnogorskog društva i digitalne konkurentnosti ICT sektora:** Cilj je osnažiti digitalne vještine građana, smanjiti digitalni jaz i podstaći inovacije u ICT sektoru.

Ministarstvo javne uprave je, shodno planu implementacije Strategije digitalne transformacije Crne Gore 2022-2026. godine, u skladu sa Programom rada Vlade Crne Gore za 2024. godinu, pripremio Akcioni plan za implementaciju Strategije digitalne transformacije Crne Gore 2022-2026. za 2024-2025. godinu. Akcioni plan sadrži definisane rokove za realizaciju nerealizovanih i djelimično realizovanih aktivnosti iz Akcionog plana 2022-2023. kao i nove aktivnosti čija se realizacija planira za 2024. i 2025. godinu. Na taj način, stvaraju se pretpostavke za dalje ostvarivanje ciljeva definisanih Strategijom digitalne transformacije Crne Gore 2022-2026. na što efikasniji i kvalitetniji način. Akcioni plan je pripremljen u skladu sa Metodologijom razvijanja politika, izrade i praćenja sprovođenja strateških dokumenata.

Upravljanje realizacijom aktivnosti podrazumijeva punu posvećenost Ministarstva javne uprave, efikasnu i efektivnu saradnju sa svim resornim institucijama javnog i privatnog sektora, od nacionalnog do lokalnog nivoa, uz saradnju sa međunarodnim institucijama i organizacijama.

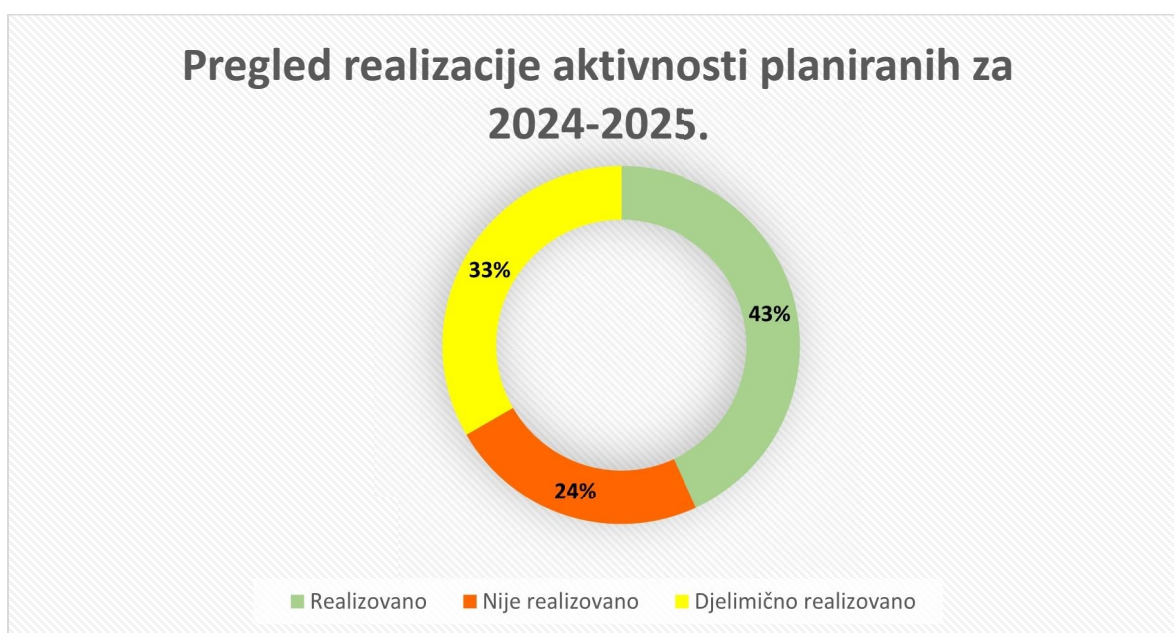
Izvještaj o realizaciji aktivnosti Akcionog plana Strategije digitalne transformacije Crne Gore za 2024. razvijen je u skladu sa Metodologijom razvijanja politika, izrade i praćenja sprovođenja strateških dokumenata, koja upućuje da se izvještaj sačinjava na kraju svake godine implementacije, i isti predstavlja analizu ostvarenih operativnih ciljeva i aktivnosti u 2024. godini, a njegova izrada je zasnovana na dobijenim informacijama od strane nadležnih institucija zaduženih za realizaciju aktivnosti ili njihovim pravnim nasljednicima. Nacrt izvještaja je prezentovan **Savjetu elektronske uprave i Koordinacionom tijelu za upravljanje procesom digitalne transformacije**, nakon čega je usvojen na Vladi Crne Gore.

U cilju kreiranja objektivnog izvještaja korišteni su različiti izvori podataka – počevši od podataka koji su dostavljeni od strane institucija, informacija prikupljenih telefonskim putem sa kontakt osobama u institucijama zaduženim za realizaciju aktivnosti, ali i podaci iz materijala koji su razmatrani na sjednicama Vlade Crne Gore, istraživanja i izvještaji međunarodnih i nevladinih organizacija i dr.

Akcionim planom za 2024-2025. godinu planirana je realizacija **sedamdeset (70) aktivnosti** od čega je početak realizacije **četrdeset i devet (49) aktivnosti predviđeno u 2024. godini, 8 (osam) aktivnosti koje datiraju iz 2022. i 2023. godine, a za ostatak aktivnosti početak i njihova realizacija je predviđena tokom 2025. godine.**

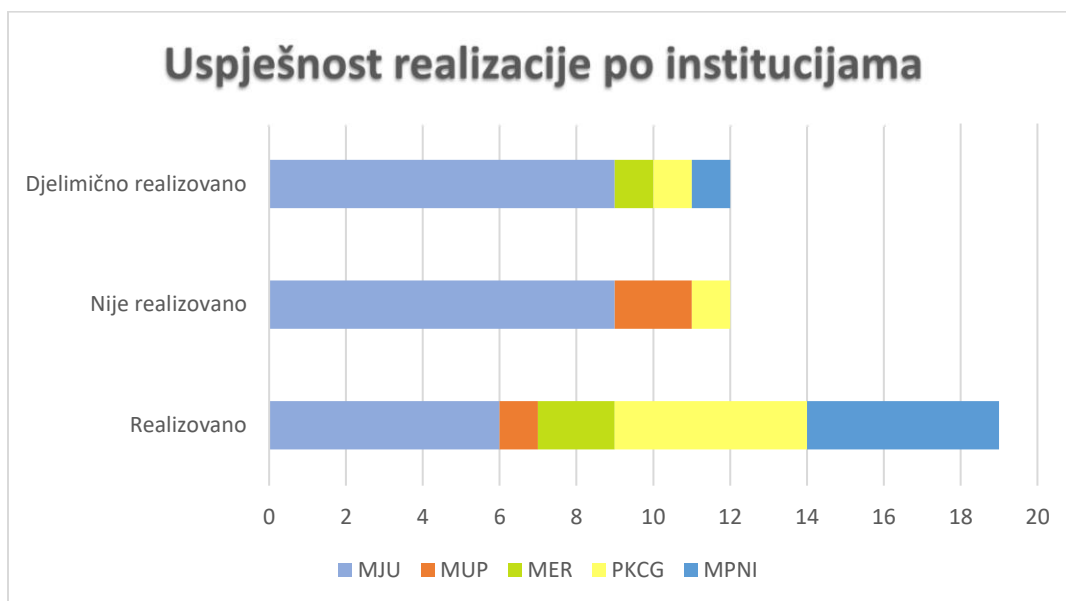
Od ukupno 70 aktivnosti, završetak realizacije dvadeset i dvije (22) aktivnosti odnosi se na 2024. godinu. Ovim Izvještajem su posmatrane i određene aktivnosti na čijoj se realizaciji radilo, iako je njihov završetak bio predviđen tokom 2025. godine.

Glavni nalazi monitoringa za 2024. godinu, s osvrtom na 51 aktivnost i 18 indikatora koji su praćeni i mjereni, pokazuju da su aktivnosti realizovane usporenijom dinamikom. Od ukupno posmatranih 51 aktivnosti, **22 aktivnosti su uspješno realizovane, 17 aktivnosti je djelimično realizovano ili se realizuje u kontinuitetu, dok 12 planiranih aktivnosti nisu realizovane.** Procenat ispunjenosti planiranih aktivnosti predviđenih za 2024. godinu iznosi **43,14%.**



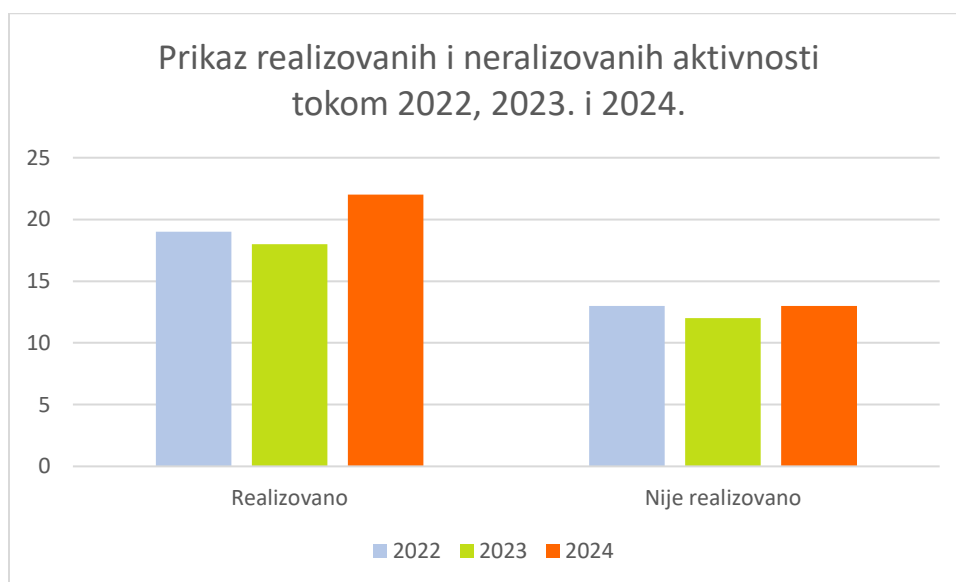
Grafik 1. Stepen realizacije aktivnosti Akcionog plana za 2024.

Kada je u pitanju realizacija aktivnosti od strane institucija pregled je sledeći: MJU je identifikovano kao vodeća institucija sa 24 aktivnosti, Ministarstvo ekonomskog razvoja za 3 aktivnosti, Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija za 8, Privredna komora Crne Gore za 7, Ministarstvo unutrašnjih poslova za 4 aktivnosti, dok su ostale insitucije bile zadužene za implementaciju preostalih aktivnosti. Više o uspešnosti realizacije aktivnosti po institucijama dato je u grafičkom prikazu 2.



Grafik 2. Stepen realizacije aktivnosti Akcionog plana za 2024.

U nastavku je dat uporedni prikaz realizovanih aktivnosti planiranih tokom 2022, 2023. i 2024. godine.

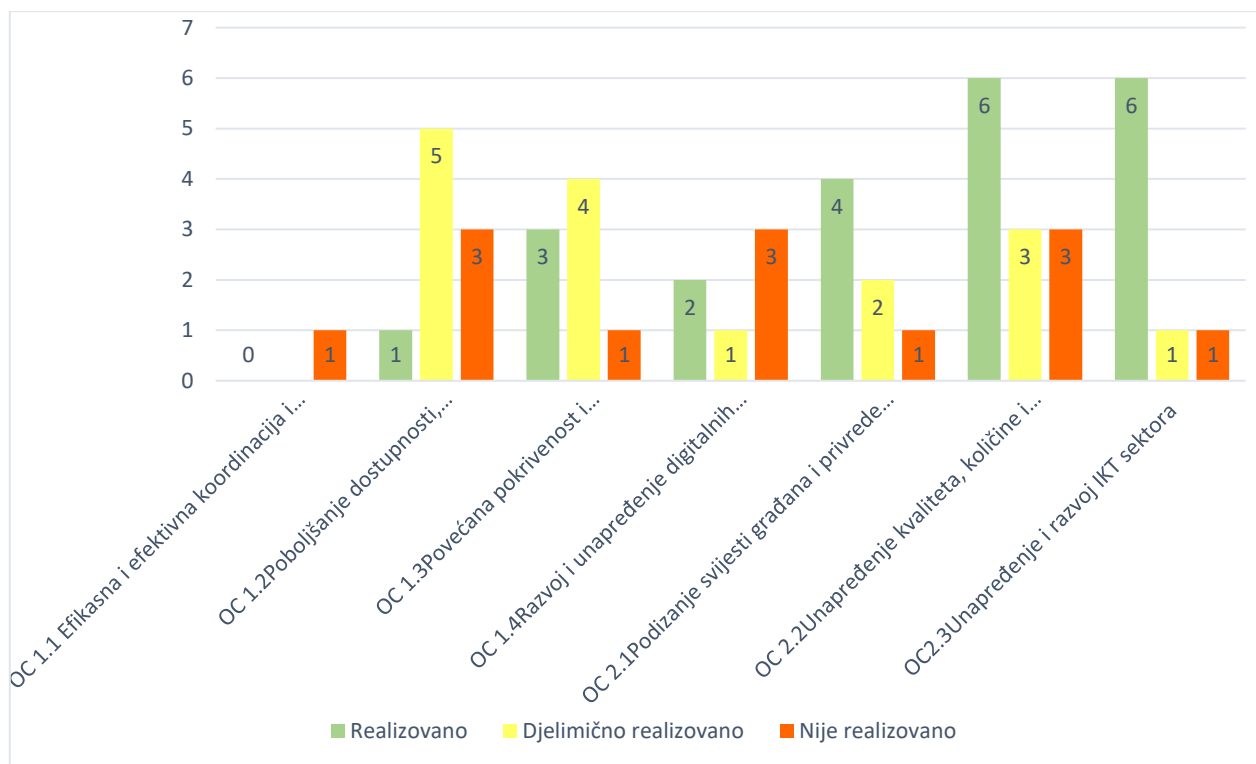


Grafik 3. Uporedni prikaz realizovanih/nerealizovanih aktivnosti tokom Akcionih planova za 2022, 2023. i 2024.

Planirane aktivnosti po strateškim ciljevima:

- OPERATIVNI CILJ 1.1 Efikasna i efektivna koordinacija i praćenje digitalne transformacije – Akcionim planom planirano ukupno 5 aktivnosti, od čega je u 2024. predviđena realizacija 1 aktivnosti koja je djelimično realizovana.
- OPERATIVNI CILJ 1.2 Pобољшanje dostupnosti, interoperabilnosti i upravljanja podacima – predviđena realizacija 14 aktivnosti, od čega 1 u 2024. godini. Realizovana je 1 aktivnost.

- OPERATIVNI CILJ 1.3 Povećana pokrivenost i modernizacija elektronske komunikacione infrastrukture – obuhvata 11 planiranih aktivnosti Akcionim planom, od čega predviđa realizaciju 8 aktivnosti u 2024. godini. Realizovano je ukupno 3 aktivnosti.
- OPERATIVNI CILJ 1.4 Razvoj i unapređenje digitalnih znanja i vještina crnogorskog društva – ovim ciljem je predviđena realizacija 6 aktivnosti, od čega 2 u 2024. godini. Realizovano je ukupno 2 aktivnosti.
- OPERATIVNI CILJ 2.1 Podizanje svijesti građana i privrede o važnosti digitalnog razvoja – predviđa realizaciju 8 aktivnosti do kraja 2025. godine. Realizovano je ukupno 4 aktivnosti.
- OPERATIVNI CILJ 2.2 Unapređenje kvaliteta, količine i upotreba e-usluga – je predviđena realizacija 14 aktivnosti, od čega za 2024. godinu 9 aktivnosti. Realizovane su 6 aktivnosti, 3 djelimično i 3 nerealizovane aktivnosti.
- OPERATIVNI CILJ 2.3 Unapređenje i razvoj IKT sektora – cilj koje je predvidio realizaciju 12 aktivnosti do kraja 2025. godine, od čega samo u 2024. godini 1 aktivnost. Realizovano je ukupno 6 aktivnosti.



Grafik 4. Prikaz broja realizovanih, djelimično realizovanih i nerealizovanih aktivnosti po operativnim ciljevima

Posmatrajući **trend indikatora** tokom 2024. godine, evidentno je da su isti vrlo ambiciozno postavljeni imajući u vidu da samo pet indikatora ispunjava očekivani rezultat za 2024. godinu. Od ukupno 18 indikatora, 10 indikatora imaju pozitivan trend, 6 su nepromijenjeni u odnosu na polazne vrijednosti, dok ostali indikatori bilježe negativan trend u odnosu na polazne vrijednosti, i upoređujući sa vrijednostima koje su postavljene kao ciljeane za 2024. godinu. Prikaz indikatora je dat kroz opšti pregled napretka operativnih ciljeva.

U tekstu koji slijedi nalazi se kratak osvrt na ostvareni napredak nakon treće godine implementacije akcionog plana, i to:

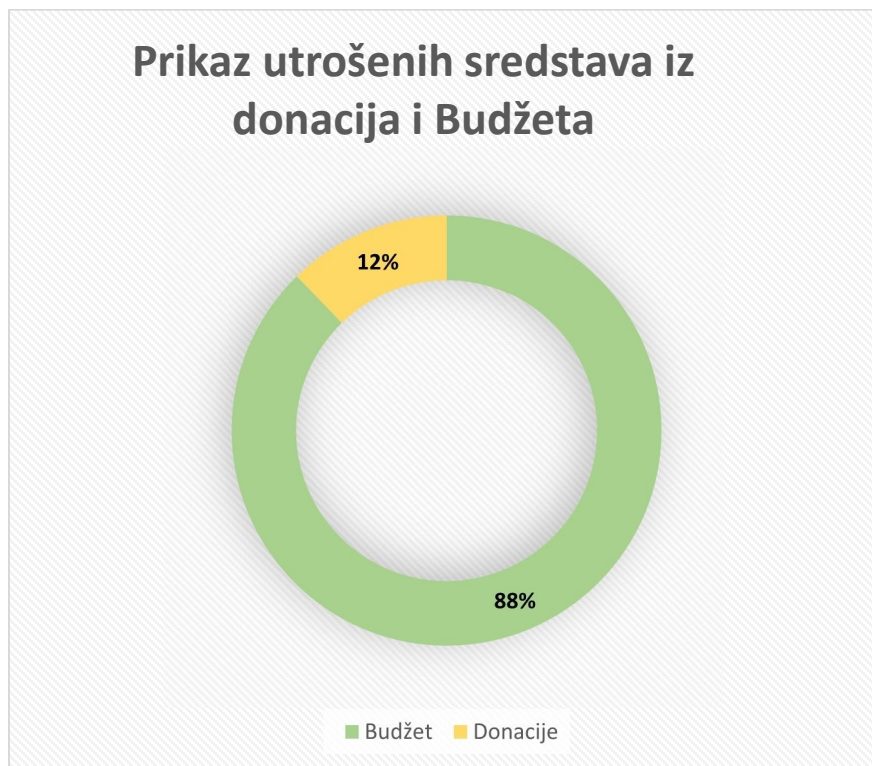
- Implementiran je novi Portal otvorenih podataka kroz projekat “eUsluge i digitalna infrastruktura kao mjera odgovora na COVID19”, u skladu sa procedurama koje su definisane od strane UNDPa.
- Uspostavljen Nacionalni plan razvoja širokopojsnih mreža velikih brzina.
- Usvojen Zakon o elektronskim komunikacijama.
- Izrađena je studija izvodljivosti za izgradnju državnog Data Centra, državnog Disaster Recovery Centra i prateće infrastructure.
- Održane su obuke za privrednike, a posebno za MSP na teme iz oblasti digitalne transformacije poslovanja.
- Usvojen je Nacionalni plan digitalizacije elektronskih usluga na centralnom i lokalnom nivou.
- Po prvi put na lokalnom nivou je implementirano rješenje ChatBot na bazi korišćenja vještačke inteligencije od strane predstavnika Glavnog grada.
- Organizovani su događaji međunarodnog karaktera i događaji lokalnog karaktera na temu IKT - konferencije, festivali, samiti i sajmovi u Crnoj Gori
- Usvojene izmjene i dopune Zakona o podsticajnim mjerama za razvoj istraživanja i inovacija - U 2024. godini odobreno je 50 podsticajnih mjera.
- Tokom 2024. godine realizovan je novi Portal elektronske uprave koji će na jednom mjestu objediniti sve usluge centralnog i lokalnog nivoa.
- Povećan je Procenat građana/ki informisanih o dostupnosti i načinu korišćenja elektronskih usluga i on iznosi 57,9%, dok procenat informisanosti privrede o dostupnosti i načinu korišćenja elektronskih usluga iznosi 61,2%.
- Pokrenuta je inicijativa ispred Koordinacionog tijela za upravljanje procesom digitalne transformacije po pitanju uređenja oblasti Identifikacionog broja.

Kada su u pitanju sredstva koja su planirana prilikom izrade Akcionog plana 2024-2025. i njihov utrošak, za sprovođenje ciljeva definisanih ovim planom procijenjena su sredstva na iznos oko **8.934.500,00 miliona EUR**. Sva planirana finansijska sredstva prate aktivnosti koje su definisane ovim dvogodišnjim Akcionim planom i usklađena su sa budžetskim sredstvima usvojenim za te godine. Sredstva potrebna za realizaciju aktivnosti tokom 2024. godinu kroz Budžet Crne Gore iznose **3.822.100,00 eura**, dok za 2025. ta sredstva iznose **3.605.000,00 eura**. Kada su u pitanju donacije za 2024. godinu je predviđen utrošak od **999.900,00 eura**, dok za 2025. Iznos sredstava iz donacija iznosi **507.500,00 eura**.

Ukupna utrošena sredstava tokom 2024. godine za realizaciju posmatranih aktivnosti iznose **5.751.265,56 eura** i to iz Budžeta Crne Gore **5.047.050,69 eura** a kroz sredstva donacija ili učešća privatnog sektora **704.214,87 eura**. Veći utrošak sredstava od planiranog je rezultirao jer su pojedine aktivnosti koje su bile predviđene za realizaciju tokom 2025. godine realizovane tokom 2024. Nadalje, pojedine aktivnosti su implementirane drugačijim planom i dinamikom od planiranog, što je rezultiralo povećanjem utrošenih sredstava. Svakako, institucije prilikom izrade Akcionog plana Strategije digitalne transformacije za 2024-2025. nisu precizno planirale sredstva zbog nedostatka metodologije po kojoj bi se mogla precizno planirati sredstva za realizaciju aktivnosti. Takođe, sredstva koja se opredjeljuju za uspostavljanje digitalne transformacije nisu dovoljna, što i pokazuje podatak o ukupno planiranim i utrošenim sredstvima i za prethodne sprovedene Akcione planove.



Grafik 5. Prikaz planiranih i utrošenih sredstava za 2024.



Grafik 6. Prikaz utrošenih sredstava kroz budžet i donacije za 2024.

Kao razlog za kašnjenje ili izostanak realizacije velikog broja aktivnosti, institucije najčešće navode česte organizacione promjene, zatim povezanost i međusobnu uslovljenost aktivnosti što u slučaju zastoja kod jedne aktivnosti stvara lančanu reakciju i onemogućava realizaciju povezanih aktivnosti, kao i nedostatak sredstava i kapaciteta te neusklađenost normativnog okvira. Za određene aktivnosti nije bilo moguće prikazati utrošeni budžet, jer su iste sprovedene kroz donacije međunarodnih institucija, čije politike poslovanja ne dozvoljavaju prikazivanje ovih informacija u javno dostupnim.

Na realizaciju aktivnosti Akcionog plana za 2024-2025. su uticale i izmjene koje se ogledaju kako u promjeni rukovodećeg kadra, tako i u promjenama same strukture javne uprave, sa povećanim brojem ministarstava i organa u sastavu, u odnosu na strukturu javne uprave iz perioda kreiranja strateškog dokumenta, te izmijenjenim i proširenim nadležnostima institucija i drugačijim planovima visokorukovodnog kadra. Sve to je rezultiralo velikim brojem kadrovskih izmjena koje su uslovljavale promjenu dinamike realizacije i uticale na to da očekivani stepen realizacije aktivnosti tokom, kako prethodnih Akcionih planova, tako i ovog bude manji od planiranog.

Samim tim, u gotovo svim oblastima od strane institucija koje su nosioci aktivnosti prepoznati su manje-više slični horizontalni ključni izazovi koji su uticali na realizaciju tj. nerealizaciju aktivnosti, i to:

- organizacione promjene Vlade i promjene načina rada i planiranja,
- normativna neusklađenost,
- nedovoljna povezanost između planiranih aktivnosti i postavljenih indikatora,
- nedostatak konsenzusa relevantnih institucija u definisanju prioriteta i rokova,
- nedovoljna saradnja između institucija glavnih aktera u uspostavljanju digitalizacije,

- neadekvatno planiranje aktivnosti prilikom izrade Akcionog plana,
- nedostatak političke volje,
- nedostatak adekvatnog monitoringa realizacije aktivnosti iz Akcionog plana,
- nedostatak kadra.

I pored konstantne komunikacije sa nadležnim organima u cilju pribavljanja relevantnih podataka, manji broj institucija nije dostavilo iste na vrijeme ili je dostavilo nepotpune podatke.

II INFORMACIJA O NAPRETKU U POSTIZANJU OPERATIVNIH CILJEVA

OPŠTI PREGLED

Akcioni plan Strategije digitalne transformacije Crne Gore za 2024-2025. je kreiran od strane mini timova koji su formirani u okviru trenutnog sastava Koordinacionog tijela za sprovođenje digitalne transformacije. Na ovaj način obezbijedena je potpuna integrisanost društvene zajednice u ovom procesu, kroz učešće predstavnika kako iz javne administracije na centralnom i lokalnom nivou tako iz privatnog, bankarskog, akademskog i ICT sektora. Zapravo članovi pomenutog tijela, koji su koordinirali izradom Akcionog plana, su predstavnici institucija koje su ujedno i prepoznate kao nosioci aktivnosti za navedeni period.

Akcioni plan za sprovođenje Strategije digitalne transformacije Crne Gore za 2024-2025, kao i prethodni Akcioni plan 2022-2023, definiše operativne ciljeve za realizaciju kroz 2 strateška cilja Strategije:

1. Unapređenje kapaciteta i sposobnosti za digitalnu transformaciju Crne Gore, i
2. Jačanje digitalne svijesti crnogorskog društva i digitalne konkurentnosti IKT sektora.

Kroz svaki operativni cilj definisan je indikator za praćenje istog, sa početnim vrijednostima indikatora u 2021. godini i postignutim vrijednostima do 2024. i 2026. godine.

OPERATIVNI CILJ 1.1 Efikasna i efektivna koordinacija i praćenje digitalne transformacije

Uspostavljanje Koordinacionog tijela, kao radnog tima, za upravljanje procesom digitalne transformacije u Crnoj Gori je bilo predviđeno Akcionim planom Strategije digitalne transformacije Crne Gore za 2022. godinu u strateškom cilju 1. Povećan kapacitet i sposobnosti za digitalnu transformaciju Crne Gore, te operativnom cilju 1.1. Efikasna i efektivna koordinacija i praćenje digitalne transformacije. Uspostavljanjem Koordinacionog tijela za upravljanje procesom digitalne transformacije, predstavlja ključan mehanizam za usmjeravanje i nadgledanje digitalnih inicijativa. Ovo tijelo omogućava bolju međuinstitucionalnu saradnju, usklađivanje digitalnih projekata sa nacionalnim i međunarodnim strategijama, te efikasnije donošenje odluka u vezi sa digitalnim razvojem. Njegova uloga je da obezbijedi usklađenost aktivnosti, nadzire implementaciju Akcionog plana Strategije digitalne transformacije i doprinese bržem usvajanju inovativnih rješenja u javnom sektoru.

Vlada Crne Gore je na sjednici od 02. februara 2023. godine usvojila **Informaciju o formiranju Koordinacionog tijela za upravljanje procesom digitalne transformacije**, te shodno Zaključku broj 07-011/23-387/2 zadužila Ministarstvo javne uprave da isto formira i utvrdi njegovu strukturu.

Shodno pomenutom Zaključku, Ministarstvo javne uprave je Rješenjem broj 01-078/23-1661 od 24. marta 2023. godine formiralo Koordinacioni tijelo, kao radni tim, za upravljanje procesom digitalne transformacije kojim predsjedava ministar javne uprave, a ostali članovi su predstavnici relevantnih ministarstava, privrednih i poslovnih udruženja, relevantnih agencija, naučno-obrazovne zajednice i ICT zajednice koji će aktivno učestvovati u radu ovog tijela.

Nakon isteka II saziva Koordinacionog tijela, Zaključkom broj 08-077/24-4059/2 od 23. jula 2024. godine Vlada Crne Gore je zadužila Ministarstvo javne uprave da ponovo formira III Saziv ovog tijela u cilju nastavka realizacije započetih aktivnosti. Shodno navedenom Ministarstvo javne uprave je 20. septembra 2024. godine donijelo Rješenje o obrazovanju (III saziv) Koordinacionog tijela, kao radnog tima, za upravljanje procesom digitalne transformacije broj 01-078/24-4405.

Rad Koordinacionog tijela je usmjeren na postizanje međusektorskih razvojnih postignuća koji će ubrzati razvoj države, te omogućiti korišćenje razvojnih potencijala digitalizacije sa ciljem pozicioniranja Crne Gore kao referentnog digitalnog okruženja, zatim digitalizacije industrije i preduzetništva, ubrzanje procesa digitalizacije usluga prema građanima i privredi i sl. Ovo tijelo će koordinirati i sprovoditi aktivnosti digitalnog razvoja Crne Gore sa ciljem:

- ubrzanja digitalne transformacije Crne Gore;
- prilagođavanja regulative u skladu sa novim svjetskim trendovima;
- koordinacije strategija i koncepata, traženje sinergije, povezivanje zainteresovanih strana;
- rasta privredne/ekonomske uspješnosti i mogućnosti zapošljavanja;
- povećavanja upotrebe digitalnih rješenja, usluga i infrastrukture, koja će se zasnivati na otvorenosti, sigurnosti, privatnosti, jednakopravnom pristupu te će doprinijeti smanjenu uticaja na životnu sredinu;
- razvoj IT načina razmišljanja, dijeljenja informacija, preporuka i smjernica o najboljim praksama za razvoj digitalnih vještina;
- poboljšanja e-inkluzije i omogućavanja pristupa e-uslugama svim grupama stanovništva, posebno starijim, i ostalim ranjivim grupama;
- poboljšanje e-vještina, e-inkluzije i ukupnog kvaliteta života građana;
- većeg uključivanja IKT-a u obrazovanje i cjeloživotno učenje radi uključivanja u digitalno društvo;
- većoj upotrebi e-usluga i ubrzano uvođenje IKT u javni sektor;
- uspješnog sprovođenja Strategije digitalne transformacije Crne Gore.

Radom Koordinacionog tijela za digitalnu transformaciju osigurana je bolja koordinacija između državnih organa u oblasti digitalne transformacije, što je doprinijelo efikasnijoj implementaciji digitalnih projekata i izradi novog Akcionog plana Strategije digitalne transformacije za period 2024-2025, sa fokusom na dalju digitalizaciju i modernizaciju javne uprave. Takođe, putem ovog tijela je **pokrenuta inicijativa prema Vladi Crne Gore u cilju definisanja daljih koraka uređenja oblasti ID broja**. Takođe kroz rad ovog tijela, u okviru formiranih mini timova, definisan je upravo novi Akcioni plan nStrategije digitalne transformacije za 2024-2025. godinu.

Nadalje, u cilju jačanja koordinacija između institucija javne uprave Crne Gore, pružanje podrške u izgradnji kapaciteta mreže državnih službenika koji se bave razvojem ICT-a na centralnom i lokalnom nivou i poboljšanje efikasnosti digitalnog upravljanja, Ministarstvo javne uprave je formiralo **više operativnih timova u okviru „IKT mreže državnih službenika“ koji za cilj imaju ubrzanje projekata iz oblasti digitalizacije**. Samim tim, i na ovaj način, će se uticati na razvoj interoperabilnih elektronskih usluga i drugih pitanja od značaja za digitalnu transformaciju.

Trend razvoja u okviru indikatora navedenog operativnog cilja je dat u sljedećoj tabeli:

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost za 2023.	Vrijednost za 2024.	TREND ¹	Ciljana vrijednost do 2024.	Ciljana vrijednost do 2026.
Procenat prihvaćenih predloga od strane nacionalnog koordinacionog tijela, od ukupnog broja predloženih od strane sektorskih koordinacionih tijela	0	0	0	↔	70%	100%
Procenat usvojenih zaključaka od strane Vlade CG na osnovu preporuka nacionalnog koordinacionog tijela	0	0	100%	↑	80%	100%

Napredak je evidentiran kod indikatora koji prati Procenat usvojenih zaključaka od strane Vlade CG na osnovu preporuka nacionalnog koordinacionog tijela. Naime, Vlada Crne Gore je na sjednici od 18. jula 2024. godine usvojila Zaključak (broj 08-077/24-4059/2) po pitanju inicijative Koordinacionog tijela koja se tiče potrebe za normativno uređenje oblasti identifikacionog broja, nakon čega su pokrenute aktivnosti od strane nadležne institucije, Ministarstva unutrašnjih poslova, kako bi se ova oblast definisala u cilju stvaranja uslova za nesmetano uspostavljanje interoperabilnosti te upotrebe eServisa.

OPERATIVNI CILJ 1.2 Poboljšanje dostupnosti, interoperabilnosti i upravljanja podacima

U okviru ispunjenja operativnog cilja 1.2 Poboljšanje dostupnosti, interoperabilnosti i upravljanja podacima, radilo se na kontinuiranom stvaranju uslova za uspostavljanje interoperabilnosti elektronskih registara, unapređenju elektronske identifikacije te oblasti otvorenih podataka, kako kroz normativne i tematske alate tako i implementacijom projekata koji omogućavaju da se propisi realizuju u praksi i obezbijede nesmetano elektronsko poslovanje javne uprave.

Ministarstvo javne uprave je uspostavilo Jedinstveni sistem za elektronsku razmjenu podataka (JSERP) između državnih organa i organa državne uprave. Platforma JSERP obezbjeđuje komunikaciju između postojećih informacionih sistema i registara i bržu razmjenu informacija između građana i uprave, omogućavajući automatizovanu razmjenu i upotrebu velikih količina podataka iz državnih registara, te je samim tim i pružanje usluga elektronskim putem značajno poboljšano. Automatska razmjena podataka uveliko olakšava posao i službenicima u javnoj upravi, smanjujući obim i količinu posla, dok se istovremeno s druge strane efikasnije pružaju usluge građanima i privredi. Ključni benefiti upotrebe sistema za elektronsku razmjenu podataka se ogledaju u sledećem:

- Pojednostavljaju procedure razmjene;
- Redukuje se unos podataka, eliminiše njihovo multipliciranje putem ponovnog unosa;
- Povećava transparentnost u organima u smislu davanja na uvid informacija (autentični, odnosno izvorni podaci);
- Unapređuje se sveukupna djelotvornost javne uprave.

Pristup platformi JSERP ima 21 institucija dok je u Metaregistar prijavljeno 45 registara. Trenutno su aktivne elektronske razmjene podataka između 18 parova registara putem kojih se odvija

¹ ↔ Isti trend u odnosu na prethodnu vrijednost

razmjena podataka preko nekog određenog web servisa. **Tokom 2024. godine bilo je preko 8 miliona upita kroz navedenu platformu.**

U toku je izrada nove platforme sistema za elektronsku razmjenu podataka – JSERP koja između ostalog treba da omogući brzo i efikasno povezivanje novih članova (institucija) sa sistemom JSERP, bezbjedan prenos podataka između članova JSERP-a i čuvanje evidencija u standardnom i mašinski čitljivom formatu.

U prethodnom periodu MJU je radilo i na unapređenju **Kataloga elektronskih usluga** u cilju lakšeg pronalaska i pristupa elektronskim uslugama koje pruža javna administracija građanima i privredi. Samim tim tokom 2024. godine su nastavljene aktivnosti na izradi **Vodiča administrativnih postupaka Vlade Crne Gore**, koji ima za cilj da objedini sve usluge koje pruža državna uprava i predstavi građanima i privredi na jedinstven način. Vodič sadrži i unificirane obrasce zahtjeva koje stranke mogu preuzeti prilikom informisanja o načinu ostvarivanja svojih prava i obaveza. Na ovaj način je strankama omogućen uvid u sve relevantne informacije na jednom mjestu, elektronski i u štampanom izdanju, čime će uštedjeti značajno vrijeme koje je potrebno provesti u istraživanju (pretraživanje portala, pozivanje putem telefona, obilazak šaltera, slanje upita i dr.). Sa druge strane, institucije će povećati efikasnost, jer će uštedjeti vrijeme na informisanju stranaka i slanju zahtjeva za kompletiranje dokumentacije. U konačnom, projekat povećava transparentnost u radu javne uprave, gdje se sve stranke dovode u isti položaj kada je u pitanju informisanost o načinu ostvarivanja prava i obaveza.

Vodičem je predviđeno da svaka institucija izradi svoju elektronsku i štampanu verziju administrativnih postupaka, sa ličnim pečatom kada je u pitanju brendiranje, a isti će kasnije biti objedinjeni na novom Portalu eUprave u cilju pristupa svim uslugama sa jednog mjesta. Realizovani su vodiči sledećih institucija:

1. Ministarstvo javne uprave,
2. Ministarstvo energetike,
3. Ministarstvo evropskih poslova,
4. Ministarstvo kulture i medija,
5. Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava,
6. Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga,
7. Ministarstvo regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa NVO,
8. Ministarstvo socijalnog staranja i brige o porodici,
9. Ministarstvo turizma,
10. Ministarstvo sporta

Jedna od glavnih aktivnosti u okviru ovog operativnog cilja jeste uspostavljanje **Portala otvorenih podataka** (www.opendata.gov.me) koji je implementiran kroz projekat “eUsluge i digitalna infrastruktura kao mjera odgovora na COVID19”, u skladu sa procedurama koje su definisane od strane UNDPa. Portal je implementiran u skladu sa visokim standardima sigurnosti i funkcionalnosti baziran na popularnoj CKAN platformi. Isti je dizajniran da podržava interoperabilnost sa evropskim standardima otvorenih podataka i početkom 2025. godine je integrisan sa evropskim portalom otvorenih podataka - data.europa.eu

U narednom periodu neophodno je obezbjediti kontinuirano podizanje svijesti kroz edukacije i radionice za imenovane administratore iz javne uprave o značaju otvorenih podataka, a u cilju povećanja kvaliteta i kvantiteta otvorenih skupova na portalu OPEN DATA.

Aktivnosti po pitanju usklađivanja zakonske regulative, koja se odnosi na lični identitet građana, u cilju prepoznavanja upotrebe IB-a, kao što je već navedeno, su pokrenute od strane Koordinacionog tijela za uspostavljanje procesom digitalne transformacije kako bi se ova oblast definisala u cilju stvaranja uslova za nesmetano uspostavljanje interoperabilnosti te upotrebe eServisa. Ministarstvo unutrašnjih poslova je pokrenulo aktivnosti na izradi Zakona za uređenje identifikacionog broja.

Izazovi koji su identifikovani u cilju pune implementacije interoperabilnosti između institucija javne uprave je nedovoljna dostupnost podataka iz elektronskih registara putem web servisa, kao i nedovoljna ažurnost institucija u cilju regulisanja pravnih i organizacionih preduslova za razmjenu podataka, te neujednačena praksa proaktivne objave otvorenih podataka javnog sektora.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost za 2023.	Vrijednost za 2024.	TREND ²	Ciljana vrijednost do 2024.	Ciljana vrijednost do 2026.
Broj institucija koje objavljuju podatke na Portalu otvorenih podataka	20	20	36		100	200
Broj elektronskih registara u metaregistru	12	40	45		80	150
Procenat e-usluga koje se vode u katalogu usluga elektronske uprave, a koje po jednom upitu mogu prikupiti podatke više od jednog registra	n/a	0	0		10% od svih elektronskih usluga iz kataloga e-usluga	20% od svih elektronskih usluga iz kataloga e-usluga

Indikatori koji prate razvoj navedenog operativnog cilja ne bilježe veći trend rasta. Naime, broj elektronskih registara u metaregsitru se neznatno povećao. Kada je riječ o procentu eUsluga u katalogu usluga isti se nije mijenjao, naime Ministarstvo javne uprave je tokom 2023. godine inovirao postojeći modul Kataloga eUsluga na portalu Vlade CG sa ciljem proširenja liste atributa koje isti sadrži, međutim institucije ne objavljuju svoje usluge na Portalu Vlade. U tom pravcu, Ministarstvo javne uprave će u narednom periodu raditi na aktivnostima koje za cilj imaju objavljivanje svih usluga na novom Portalu eUprave. Indikator koji mjeri oblast otvorenih podataka je u porastu, imajući u vidu da je uspostavljen Open data Portal i da su institucije počele objavu otvorenih podataka na istom.

OPERATIVNI CILJ 1.3 Povećana pokrivenost i modernizacija elektronske komunikacione infrastrukture

Vlada Crne Gore je strateški opredijeljena za proširenje i modernizaciju svoje digitalne infrastrukture kao temeljnog stuba njenog društveno-ekonomskog razvoja. Samim tim Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 26. decembra 2024. godine (Zaključak broj 10-350/24-7214/2) usvojila **Nacionalni plan razvoja mreža za širokopojasni pristup internetu, 2025-2029. godina** za Crnu Goru, koji uključuje nacionalnu viziju, strateške i specifične ciljeve i operativne ciljeve, kao i ključne preporuke i predložene akcije za postizanje ciljeva. Nakon sporazuma

²  Poboljšanje u odnosu na prethodnu vrijednost

potpisanog između Međunarodne unije za telekomunikacije (ITU) i Ministarstva ekonomskog razvoja Crne Gore (MER) 14. marta 2024. godine, ITU i MER su se dogovorili da rade zajedno na izradi sveobuhvatnog Nacionalnog plana za razvoj mreža za širokopojasni pristup internetu u Crnoj Gori, sa ciljem širenja širokopojasnog pristupa internetu u cijeloj Crnoj Gori kroz strateško i sveobuhvatno planiranje. Rezultati ove aktivnosti će doprinijeti implementaciji ITU regionalne inicijative o digitalnoj infrastrukturi za Evropu, koja će služiti kao referentna tačka za druge zemlje, prilikom izvođenja sličnih akcija.

Novi **Zakona o elektronskim komunikacijama** je usvojen 14. septembra 2024. godine od strane Skupštine Crne Gore, u cilju usaglašavanja regulatornog okvira u oblasti elektronskih komunikacija sa EU regulativom, su ostvareni i specifični ciljevi kao što su povećanje konkurentnosti i kvaliteta usluga koje se pružaju na tržištu elektronskih komunikacija, uticaj na životnu sredinu, povećanje transparentnosti podataka, smanjenje nepotrebnog umnožavanja građevinskih radova i povezanih troškova, kao i ostvarivanje digitalizacije javnog sektora i pružanja efikasnijih digitalnih usluga građanima. Visoki troškovi građevinskih radova na postavljanju mreža velikih brzina će biti značajno smanjeni primjenom principa izgradnje integrisane infrastrukture, pri kojoj koordinisani građevinski radovi istovremeno grade i instaliraju nekoliko vrsta infrastrukture, što posebno podrazumijeva optičke infrastrukture. Takođe, očekuje se uklanjanje drugih uočenih barijera, kao što su neefikasno korišćenje postojeće fizičke infrastrukture mrežnih operatora, odsustvo jedinstvene baze podataka o postojećoj fizičkoj infrastrukturi i nekoordinacija u izvođenju građevinskih radova. Navedeno podrazumijeva transponovanje Direktiva 2018/1972/EU o Evropskom kodeksu elektronskih komunikacija u zakonodavni okvir Crne Gore, kao i prenos dijela Direktive EU 2014/61, koja reguliše funkcionisanje fizičke infrastrukture prilagođene mrežama velikih brzina.

Izrađena je Studija izvodljivosti za **Državni data centar i Državni Disaster Recovery centar**, u okviru projekta „Podrška digitalnoj transformaciji Crne Gore“. Ovaj projekat Ministarstvo javne uprave je realizovalo zajedno sa Kancelarijom Ujedinjenih nacija za projektne usluge (UNOPS). U toku septembra 2024. godine, a za potrebe izrade pomenute studije, sprovedena je online anketa za ukupno 160 organa javne uprave i 25 lokalnih samouprava, sa ciljem skringinga trenutnog stanja po pitanju informatičke infrastrukture i njihovih potreba za naredni period. MJU je primilo odgovore od strane više od 90% (167) subjekata, što predstavlja izuzetan rezultat. Ovo nam govori da su organi/lokalne samouprave u Crnoj Gori izuzetno ozbiljno shvatile ovaj zadatak, što ujedno i opravdava poduhvat i opredjeljenje da se u skorijoj budućnosti izgradi Državni data centar. Studija izvodljivosti za izgradnju Državnog data centra detaljno analizira sve relevantne aspekte ovog strateškog projekta, uključujući tehničke, ekonomske, finansijske, pravne i ekološke faktore, kako bi se omogućilo donošenje informisane odluke o njegovoj realizaciji. Zaključci studije ukazuju na to da je izgradnja Državnog data centra strateški isplativa investicija, **koja će omogućiti unapređenje digitalnih servisa, optimizaciju troškova javne uprave i otvaranje mogućnosti za dodatne izvore prihoda** kroz komercijalizaciju usluga.

Vrijednost indikatora koji prate realizaciju ovog cilja nijesu znatno promijenjeni, ali ipak prate blagi trend rasta u odnosu na početnu vrijednost.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost za 2023.	Vrijednost za 2024.	TREND	Ciljana vrijednost do 2024.	Ciljana vrijednost do 2026.
Udio građana koji koriste internet	82,20%	88,4%	88,9%		86%	89%

Procenat pokrivenosti domaćinstava fiksnim BBom brzinom od 100Mbps+	76,70%	79,21%	79,21%	↔	81.6%	86.4%
Procenat pokrivenosti stanovništva mobilnim BBom brzinom od 10 Mb/s+	97,20%	97,56%	97,61%	↔	98%	99%

Izazovi koji su uticali na kašnjenje realizacije većeg broja aktivnosti se ogledaju se u nedostatku kadra za ispunjenje zacrtanih aktivnosti, nedostatka sredstava kao i obimne procedure za dobijanje sredstava iz DOnacija koja uglavnom kasne i na kraju u čestim organizacionim promjenama u okviru Vlade Crne Gore.

OPERATIVNI CILJ 1.4 Razvoj i unapređenje digitalnih znanja i vještina crnogorskog društva

Ovaj Operativni cilj definiše realizaciju 6 aktivnosti od čega je realizovano svega 2 aktivnosti. Tokom izvještajnog perioda akreditovano je **4** programa, dok je reakreditovano **7** ustanova visokog obrazovanja od strane Agencije za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja. Privredna komora Crne Gore je održala obuke za privrednike, a posebno za MSP na teme iz oblasti digitalne transformacije poslovanja, koje su pohađala **25** polaznika.

Na osnovu podataka iz IS crnogorskog obrazovanja (MEIS), koje su u obavezi da evidentiraju organizatori obrazovanja odraslih, u 2024. godini obučeno je **53** osobe iz oblasti IKT-a.

VRSTA PROGRAMA	PROGRAM	BROJ KANDIDATA
Programi obrazovanja za sticanje i unaprijeđenje ključnih kompetencija - digitalna pismenost (informaciono-komunikacione tehnologije)	Rad na računaru - Centar za obrazovanje i odgoj Don Bosko	24
Programi obrazovanja za sticanje i unaprijeđenje ključnih kompetencija - digitalna pismenost (informaciono-komunikacione tehnologije)	Rad na računaru - Pamark	4
Programi obrazovanja za sticanje i unaprijeđenje ključnih kompetencija - digitalna pismenost (informaciono-komunikacione tehnologije)	Rad na računaru - Zavod za zapošljavanje Crne Gore	18
Programi obrazovanja za sticanje i unaprijeđenje ključnih kompetencija - digitalna pismenost (informaciono-komunikacione tehnologije)	Program obrazovanja za sticanje digitalne ključne kompetencije-Rad u Coreldraw programu	7

Iako proces digitalne transformacije mora pratiti tempo razvoja digitalnih tehnologija, za postizanje uspjeha u tom procesu potrebna je čvrsta osnova u nekoliko ključnih oblasti. Prije svega, to podrazumijeva unaprijeđenu infrastrukturu, jasno normativno i institucionalno uređenje, efikasno

upravljanje i dostupnost podataka, kvalitetne obrazovne programe za sticanje digitalnih vještina, te saradnju sa privatnim sektorom. Takođe, potrebni su podsticaji kako bi se digitalna rješenja što efikasnije koristila.

Digitalne vještine postaju ključno sredstvo, ne samo za zaposlene, već i za nezaposlene osobe koje žele aktivno učestvovati na tržištu rada. Ove vještine su neophodne u gotovo svim oblastima, od osnovnih radnih pozicija do rukovodećih uloga. Kako radna okruženja postaju sve složenija i međusobno povezana, nivo i vrsta digitalnih vještina postaju odlučujući faktor za zapošljavanje i konkurentnost na tržištu rada. Shodno navedenom, kada su u pitanju obuke, Ministarstvo javne uprave je implementiralo platformu e-learning platforma za Digitalnu Akademiju, koja je u fazi testiranja i koja će biti dostupna do kraja I kvartala 2025. za službenike Ministarstva javne uprave kao pilot projekat. Nakon pilot faze, platforma će biti dostupna svim državnim službenicima i građanima.

Nadalje, Ministarstvo javne uprave pokrenulo je inicijativu uspostavljanja **Digitalne akademije**, online platforme namijenjene edukaciji i povezivanju svih ključnih aktera u procesu razvoja digitalnih i liderskih vještina. Digitalna akademija je usmjerena na javne službenike, studente i ranjive grupe, s ciljem brzog unapređenja njihovih kapaciteta za digitalnu transformaciju Crne Gore. Kroz ove programe, Akademija ima za cilj jačanje digitalne svijesti, kapaciteta i konkurentnosti crnogorskog društva, kao i razvoj ICT sektora.

Krajnji cilj je stvaranje sistemskog i kontinuiranog procesa stručnog osposobljavanja i usavršavanja ciljnih grupa u domenu digitalnih i njima komplementarnih vještina, radi održivosti i kontinuiranog unapređenja digitalizacije javne uprave i digitalne transformacije crnogorskog društva.

Opšti ciljevi:

- Ojačati građane i građanke digitalnim vještinama za digitalno društvo
- Unaprijediti kapacitete transformacionog liderstva za pokretanje promjena
- Podsticati agilno upravljanje i principe usmjerene na čovjeka Specifični ciljevi:
- Razvijati prilagođene kurseve usklađene sa digitalnim potrebama
- Omogućiti praktičnu primjenu stečenog znanja
- Izgraditi zajednicu za saradnju učenja za kontinuirano unapređenje

U aprilu 2024. godine sprovedeno je anketno istraživanje među državnim službenicima, građanima i ranijim polaznicima Akademije kako bi se identifikovale potrebe za jačanjem kapaciteta. Nakon pregleda rezultata ankete, izdvojile su sljedeće teme:

1. Bezbjednosna kultura i sigurnosne prijetnje, uključujući upotrebu vještačke inteligencije
2. Obuke za korišćenje Excel-a i AutoCAD-a
3. Obrada podataka i način razmjene tih podataka
4. Interna i eksterna komunikacija, sa ciljem efikasnijeg prikupljanja podataka
5. Primjeri najbolje prakse u digitalnoj transformaciji poslovnih procesa unutar državne uprave i lokalne samouprave
6. Sertifikovani kursevi vezani za informacione tehnologije, kao što su Ethical Hacking, administracija Linux i Windows servera, te konfiguracija rutera
7. Obuke za digitalni marketing
8. Obuke o upravljanju stresom
9. Vještine javnog govora i komunikacije sa medijima

10. Edukacije tehničkih i praktičnih vještina, uključujući istraživanje, donošenje zaključaka i odluka

U toku 2024. godine uspješno su realizovane **dvije edukacije** i to jedna u obliku meetup događaja, a druga u obliku predavanja za učenike srednje škole. U pitanju su: ChatGPT - primjene, izazovi i etička pitanja i Budućnost digitalizacije: primjena vještačke inteligencije i mašinskog učenja. **Meetup "ChatGPT - primjene, izazovi i etička pitanja"** održan je 18. juna 2024. godine s ciljem edukacije državnih službenika i građana o osnovama korišćenja ChatGPT-a, izazovima i etici primjene ove tehnologije, dok je **Trening "Budućnost digitalizacije: Primjena vještačke inteligencije i mašinskog učenja"** održan je 3. oktobra 2024. godine u Podgoričkoj Gimnaziji, s ciljem upoznavanja učenika sa osnovama vještačke inteligencije i mašinskog učenja.

Paralelno sa razvojem Digitalne akademije, razvijala se i Sajber akademija kako bi ih početkom 2025. godine integrisali u jednu platformu pod nazivom: eAkademija. Sajber akademija je ključna za sve državne službenike i namještenike, kao i građane, jer omogućava podizanje svijesti o sajber higijeni i pruža neophodne alate za prepoznavanje i prevenciju sajber prijetnji. S obzirom na sve češće sajber napade i kompleksnost digitalnog okruženja Sajber akademija ima za cilj da osnaži korisnike u zaštiti svojih digitalnih resursa i podataka.

Takođe, Ministarstvo javne uprave je tokom 2024. godine donacijom delegacije Evropske Unije, a u saradnji sa UNDP-em, pokrenulo realizaciju aktivnosti iz projekta "eUsluge i digitalna infrastruktura kao mjera odgovora na COVID-19", pa je samim tim organizovana i realizovana višemjesečna obuka pod nazivom, **Upravljanje projektnim ciklusom, za službenike i službenice Ministarstva javne uprave**. Obuka je obuhvatila pet modula upravljanja projektnim ciklusom, uključujući identifikaciju projektnih ideja, izradu projektnih prijedloga prema EU standardima, implementaciju projekata, monitoring i evaluaciju.

Kada su u pitanju indikatori učinka, koji prate navedeni operativni cilj, **bilježi se rast** kod indikatora obučanih građana/ki iz osjetljive grupe građana koji su pohađali obuke za ICT kod organizatora obrazovanja odraslih oba indikatora. Naime, iako je broj obučanih građana/ki iz osjetljive grupe građana koji su pohađali obuke za ICT kod organizatora obrazovanja odraslih, tokom 2022. iznosio 91, tokom 2023. godine nije bilo obučanih građana, pa možemo smatrati da je ovaj indikator zabilježio rast u odnosu na 2023. Indikator procenta diplomiranih studenata studijskih programa iz oblasti IT-ja na **nije mijenjao svoju vrijednost**.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost za 2023.	Vrijednost za 2024.	TREND	Ciljana vrijednost do 2024.	Ciljana vrijednost do 2026.
Procent diplomiranih studenata studijskih programa iz oblasti IT-ja u odnosu na ukupan broj diplomiranih studenata na svim univerzitetima	8,00% 2022: 11%	9%	9%	 ³	12%	15%
Broj obučanih građana/ki iz osjetljive grupe građana koji su pohađali obuke za ICT kod organizatora obrazovanja odraslih	0 2022: 91	0	53		300	600

³  pad vrijednosti u odnosu na prethodni period

OPERATIVNI CILJ 2.1 Podizanje svijesti građana i privrede o važnosti digitalnog razvoja

Tokom 2024. godine, kada su u pitanju aktivnosti iz ovog operativnog cilja, radilo se na promociji i organizaciji događaja koji za cilj imaju da se javnosti približi značaj digitalne transformacije.

U tom smislu organizovani su promotivni događaji od strane Privredne komore Crne Gore, kao što je Međunarodni dan djevojčica u IKT-u u okviru kojeg su se organizovale aktivnosti u osnovnim i srednjim školama širom zemlje. Učesnici su imali priliku da se upuste u različite oblasti IKT-a, uključujući programiranje u MicroBit-u, robotiku, kreiranje igrice u Scratch-u, kao i obuku za izradu web sajtova u Wordpress-u. Ove aktivnosti su okupile 2.550 učesnika iz 87 osnovnih i srednjih škola, od kojih su 2.374 bile djevojčice. Dodatno, 125 učesnika, uključujući i roditelje, učestvovalo je u zajedničkim aktivnostima posvećenim djevojčicama. Osim toga, 51 nastavnik je bio uključen u posebne aktivnosti kako bi podržao i osnažio djevojčice u oblasti IKT-a.

Kada su u pitanju eUsluge, u cilju njihove promocije, tokom 2024. godine kroz projekat „Eusluge i digitalna infrastruktura kao mjera odgovora na COVID19“ je realizovan modul novog NVO Registra (javni modul za pretragu i interni modul za administraciju). Nakon puštanja u produkciju klijentskog modula za eUpis u NVO Registar, očekuje se priprema i održavanje promotivnih događaja, publikacija štampanih brošura, objavljivanje u štampanim i elektronskim medijima tokom čitave 2025.godine.

Nadalje, u okviru Digitalnog dana, organizovanog od strane Privredne komore Crne Gore, promovisana su rješenja domaćih ICT kompanija. Tokom 2025.g. inteziviraće se promocija eServisa. U cilju jačanje učešća subjekata iz ICT sektora u EU i međunarodnim programima za podsticanje inovacija i digitalne transformacije (EUREKA, Horizont Evropa, Digitalna Evropa) održani su jedan EUREKA info dan, jedan info dan o najavi Javnog konkursa za predselekciju kandidata iz Crne Gore za učešće na pozivu u okviru programa „Digitalna Evropa“ – Mreža evropskih digitalnih inovacionih habova za pridružene zemlje), dok su u okviru Horizont Evropa održane:

- 4 obuke za članove naučnoistraživačke i inovacione zajednice;
- 2 obuke za Nacionalne kontakt osobe-NCP za Horizont Evropa;
- 3 info dana za promociju određenih programa u okviru Horizont Evropa

Sa ciljem ubrzanja digitalne transformacije javne uprave i efikasnog pružanja usluga građanima i biznis zajednici u Crnoj Gori Ministarstvo javne uprave je u saradnji sa UNDP-jem i 2024. sprovelo III ciklus „Istraživanja o zadovoljstvu građana postojećim i identifikaciji potreba za novim e-uslugama⁴“, kako bi se ocijenio stepen zadovoljstva postojećim e-uslugama koje nudi javna uprava, kao i utvrdili stavovi i preferencije o korišćenju e-usluga te dali prijedlozi za dalje unapređenje. Istraživanje je pokazalo da u Crnoj Gori oko **52,2%** ispitanika smatra da su uglavnom upoznati sa elektronskim uslugama, dok je taj procenat po istraživanju iz 2022. godine iznosio 45,4%. Potpunu upoznatost prijavilo je 5,7% ispitanika, dok je taj procenat u 2022. godini iznosio 7,7%. Kada je u pitanju privreda rezultati pokazuju da su ispitanici i u ovom ciklusu istraživanja većinom informisani (**61,2%**) što je neznatno više u poređenju na istraživanje iz 2022. godine (59,5%). U poređenju sa prvim ciklusom istraživanja ovaj rezultat je niži za 2,8 procentna poena (64,1% u 2021. godini).

⁴ [Ocjena zadovoljstva postojećim i identifikacija potreba za novim e-uslugama – istraživanje sa građanima i biznis zajednicom – 2024 | United Nations Development Programme](#)

Ministarstvo javne uprave je u prethodnom periodu nastojalo da kroz promotivne aktivnosti i komunikacione kanale radi na promjeni digitalne svijesti građana i privrede o važnosti svih segmenata koje su sastavni dio digitalizacije. U cilju dostizanja pune informisanosti građana i privrede o uslugama koje državna uprava pruža, Ministarstvo javne uprave je kroz implementaciju projekta "eUsluge i digitalna infrastruktura kao mjera odgovora na COVID-19" tokom 2024. godine pokrenulo aktivnosti na izradi **Vodiča administrativnih postupaka Vlade Crne Gore**, koji je imao za cilj da objedini sve usluge koje pruža državna uprava i predstavi građanima i privredi na jedinstven način. Vodič sadrži i unificirane obrasce zahtjeva koje stranke mogu preuzeti prilikom informisanja o načinu ostvarivanja svojih prava i obaveza. Na ovaj način će se strankama omogućiti uvid u sve relevantne informacije na jednom mjestu, elektronski i u štampanom izdanju, čime će uštedjeti značajno vrijeme koje je potrebno provesti u istraživanju (pretraživanje portala, pozivanje putem telefona, obilazak šaltera, slanje upita i dr.).

U prethodnom periodu Ministarstvo javne uprave u saradnji sa UNDP-om održalo **četiri radionice** na temu "Priprema Vodiča administrativnih postupaka" za sva imenovana lica ispred 25 ministarstava. Naime, kako bismo dali dobar primjer ostalim institucijama, Ministarstvo javne uprave je sačinilo Vodič administrativnih postupaka⁵ iz svoje nadležnosti, koji je ujedno poslužio kao dobra podloga za prepoznavanje usluga koje će u narednom periodu biti digitalizovane. Pored Ministarstva javne uprave imamo završene vodiče iz nadležnosti:

- Ministarstva sporta i mladih,
- Ministarstva evropskih poslova,
- Ministarstvu regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama,
- Ministarstva turizma
- Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga
- Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografiji
- Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava
- Ministarstvo kulture i medija
- Ministarstvo energetike

Pored navedenog, radilo se i na unapređenju portala "**Glas građana – e-peticije**", kojim upravlja Ministarstvo javne uprave, a putem kojeg svaki punoljetni državljanin Crne Gore ili stranac sa stalnim nastanjenjem **može podnijeti ili glasati za elektronsku peticiju** koja se odnosi na neku od oblasti rada Vlade Crne Gore. Tokom 2024. godine izvršeno je unapređenje sistema u dijelu dizajna javnog dijela portala, pri čemu je primijenjen dizajn sistem razvijen za potrebe digitalnih platformi Vlade Crne Gore. Takođe, omogućeno je šerovanje objavljenih peticija na društvene mreže.

Kada su u pitanju indikatori koji prate ovaj operativni cilj, uzeti su iz **Istraživanja o zadovoljstvu građana postojećim i identifikaciji potreba za novim e-uslugama**, i vrijednost istih za 2024. godinu je u blagom porastu u odnosu na 2022. kada su prikazani iznosi indikatora po istoj metodologiji. Indikator Procenat građana informisanih o dostupnosti i načinu korišćenja elektronskih usluga je premašio očekivani rezultat za 2024. godinu.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost za 2023.	Vrijednost za 2023.	TREND	Ciljana vrijednost do 2024.	Ciljana vrijednost do 2026.
-----------	--------------------	---------------------	---------------------	-------	-----------------------------	-----------------------------

⁵ [Vodič administrativnih postupaka Ministarstva javne uprave](#)

Procenat državnih organa koji su aktivno uključeni u komunikacionoj kampanji	/	o	o	↔	50% državnih organa u odnosu na ukupan broj	75% državnih organa u odnosu na ukupan broj
Procenat građana informisanih o dostupnosti i načinu korišćenja elektronskih usluga	22% građana sebe smatra uglavnom ili potpuno upoznatim sa elektronskim uslugama	53,1% ⁶ 33% (MONSTAT) (-) 39,5% (MONSTAT)	57,9%	↕	45% građana sebe smatra uglavnom ili potpuno upoznatim sa elektronskim uslugama	65% građana sebe smatra uglavnom ili potpuno upoznatim sa elektronskim uslugama
Procenat informisanosti privrede o dostupnosti i načinu korišćenja elektronskih usluga	87% privrede sebe smatra uglavnom ili potpuno upoznatim sa elektronskim uslugama	59,4% ⁸ 81,9% (MONSTAT) (-) 82,6% (MONSTAT)	61,2%	↕	90% privrede sebe smatra uglavnom ili potpuno upoznatim sa elektronskim uslugama	95% privrede sebe smatra uglavnom ili potpuno upoznatim sa elektronskim uslugama

OPERATIVNI CILJ 2.2 Unapređenje kvaliteta, količine i upotreba e-usluga

Kao tokom prethodnih godina, tako i tokom 2024. godine aktivnosti Direktorata za infrastrukturu, informacionu bezbjednost, digitalizaciju i e-servise Ministarstva javne uprave su bile usmjerene na sistematsko povećanje atraktivnosti, kvaliteta, kvantiteta, interoperabilnosti i lakoće korišćenja elektronskih usluga. Samim tim kontinuirano se radilo na aktivnostima koje za cilj imaju povećanje broja i kvaliteta online usluga, te povezivanje sa ključnim sistemima kako bi se omogućilo kreiranje elektronskih usluga najvećeg nivoa sofisticiranosti

Samim tim, kroz projekat "**eUsluge i digitalna infrastruktura kao mjera odgovora na COVID-19**" a u saradnji sa UNDP-em, realizovane su brojne aktivnosti sa ciljem da se ubrza digitalna transformacija javne uprave u Crnoj Gori uz razvoj novih i nadogradnju postojećih platformi i složenih softverskih sistema, kao i kompleksnih elektronskih usluga koje zadovoljavaju, prije svega, potrebe građana i privrede. Jedna od prioriternih aktivnosti koja je prepoznata navedenim projektom je uspostavljanje efikasnog i održivog integrisanog sistema pojednostavljenih elektronskih procedura za građane i privredu, što će se prevashodno realizovati kroz implementaciju prioriternih elektronskih usluga koje imaju veliki uticaj na građane i privredu u saradnji sa institucijama koje pružaju ove usluge. U okviru ovog projekta realizovano je kreiranje jedinstvenog mjesta za pružanje elektronskih usluga - **Portal eUprave** sa akcentom na efkasan i održiv integrisan sistem pojednostavljenih elektronskih procedura za građane i privredu. Novi portal eUprave – <https://euprava.gov.me/> predstavlja centralnu tačku za pristup uslugama koje pruža javna uprava. Portal eUprave će omogućiti građanima da pronađu informacije o uslugama

⁶ Vrijednost indikatora iz [Istraživanja Ocjena zadovoljstva postojećim i identifikacija potreba za novim e-uslugama – istraživanje sa građanima i biznis zajednicom – 2022](#)

⁷ Vrijednosti ovog indikatora za 2023. godinu se dobijaju kroz Istraživanje koje sporvodimo u saradnji sa UNDP, a čija je realizacija pomjerena za april 2024. godine.

⁸ Vrijednost indikatora iz [Istraživanja Ocjena zadovoljstva postojećim i identifikacija potreba za novim e-uslugama – istraživanje sa građanima i biznis zajednicom – 2022](#)

javne uprave i istovremeno funkcionisati kao čvorište i izvor informacija iz referentnih registara za elektronske usluge.

Osnovni cilj uspostavljanja novog Portala eUprave jeste upravo da umjesto šaltera svoje potrebe za pojedinim informacijama i dokumentima građani obave sa bilo kojeg mjesta preko interneta korišćenjem Portala eUprave. Sa druge strane ovaj Portal predstavlja platformu za organe uprave kako bi prikazali informacije o uslugama koje pružaju, kao i mogućnost pokretanja elektronskih usluga razvijenih od strane institucija. Novi Portal eUprave će značajno doprinijeti modernizaciji javne uprave, povećanju efikasnosti u pružanju usluga i jačanju povjerenja građana u institucije. Ovaj projekat nije samo tehnološka inovacija, već i ključan element u ostvarivanju vizije digitalne Crne Gore. Tokom 2025. godine će se raditi na aktivnostima objave informacija o svim uslugama na centralnom i lokalnom nivou na novom Portalu eUprave.

Značajno je napomenuti da je projekat **“eUsluge i digitalna infrastruktura kao mjera odgovora na COVID-19”**, koji je sproveden od 2021. godine, ubrzao digitalizaciju javnog sektora. Kreirano je više od **45 novih elektronskih usluga** dostupnih građanima i građankama, nevladinom sektoru, akademskoj i poslovnoj zajednici, uključujući jednostavan i brz upis djece u vrtiće, škole i fakultete. Uspješnost ovih inicijativa pokazuje podatak da je čak **90%** studenata i studentkinja upisalo fakultet online od uvođenja ove usluge. Tokom 2024. godine kroz navedeni projekat su realizovane sledeće usluge:

1. NVO registar u okviru kojih su realizovane 24 eUsluge
2. Usluge iz nadležnosti Ministarstva kulture i medija 7 eUsluga

Digitalizacija javnih usluga u Crnoj Gori predstavlja ključni korak ka modernizaciji državne uprave, unapređenju kvaliteta usluga za građane i privredu, kao i približavanju evropskim standardima. Samim tim Ministarstvo javne uprave je tokom 2024. godine sprovelo postupak Javne nabavke **„Izrada informacionog sistema za digitalizaciju/automatizaciju poslovnih procesa sa modulom za razmjenu i integraciju podataka“** platforme za:

- digitalizaciju/automatizaciju poslovnih procesa (**IBM-BPM Platforma**)
- razmjenu i integraciju podataka (**X -Road Platforma**).

Institucijama u javnoj upravi će biti omogućeno da upravljaju svojim poslovnim operacijama i poboljšaju efikasnost pomoću modela baziranih na BPM.

U vezi sa navedenim, tokom 2024. godine, digitalizovane su konkretne usluge (eServisi), kako one koje su u najvećoj mjeri bile u upotrebi od strane građana na starom portalu e-uprave, tako su pojedine i pilotirane u skladu sa zahtjevima i interesovanjima pojedinih institucija. Posebno treba naglasiti da su e-usluge koje su bile dostupne na starom portalu, upotpunosti digitalizovane i unaprijeđene na najveći mogući stepen digitalizacije kako za krajnjeg korisnika, tako i za obrađivača u javnoj administraciji.

eServisi koji su upotpunosti digitalizovani i biće dostupni na novom portalu e-uprave su sledeći:

1. Prijava za polaganje ispita za provjeru stručne osposobljenosti za vršenje poslova komunalne policije, MJU
2. Prijava za polaganje stručnog ispita za rad u državnim organima sa srednjom stručnom spremom, MJU
3. Prijava za polaganje stručnog ispita za rad u državnim organima sa visokom stručnom spremom, MJU

4. Prijava za ponovno polaganje ispita za provjeru stručne osposobljenosti za vršenje poslova komunalne policije, MJU
5. Prijava za ponovno polaganje stručnog ispita za rad u državnim organima sa srednjom stručnom spremom, MJU
6. Prijava za ponovno polaganje stručnog ispita za rad u državnim organima sa visokom stručnom spremom, MJU
7. Obrazac inicijative za vršenje nadzora nad radom javnog izvršitelja, predstavke ili pritužbe – fizička lica, MP
8. Obrazac inicijative za vršenje nadzora nad radom javnog izvršitelja, predstavke ili pritužbe – pravna lica, MP
9. Obrazac inicijative za vršenje nadzora nad radom notara, predstavke ili pritužbe – fizička lica, MP
10. Obrazac inicijative za vršenje nadzora nad radom notara, predstavke ili pritužbe – pravna lica, MP
11. Zahtjev za pristup registru novčanih kazni i prekršajne evidencije, MP
12. Zahtjev za dostavljanje podataka iz kaznene evidencije za fizička lica, MP
13. Zahtjev za dostavljanje podataka iz kaznene evidencije za pravna lica, MP
14. Zahtjev za dostavljanje podataka iz prekršajne evidencije za fizička lica, MP
15. Zahtjev za dostavljanje podataka iz prekršajne evidencije za pravna lica, MP
16. Zahtjev za ovjeru pečatom APOSTILLE online plaćanje, MP
17. Zahtjev za prepis uvjerenja o položenom pravosudnom ispitu, MP
18. Zahtjev za prepis uvjerenja o položenom stručnom ispitu, MP
19. Zahtjev za registraciju pripadnika dijaspore - iseljenika
20. Program stručnog osposobljavanja – PSO

Realizaciju eUsluga obilježio je i Glavni grad koji je po prvi put na lokalnom nivou primjenom vještačke inteligencije kroz izradu virtuelnog asistenta na portalu ePodgorica implementirao „**Virtuelni asistent Superslužbenik**“ modul. Građanima je dostupan asistent koji je baziran na vještačkoj inteligenciji i koji poznaje sve informacije iz Vodiča Glavnog grada, ali i neke dodatne na osnovu kojih može da odgovara građanima na pitanja iz domena rada Glavnog grada. Projekat je realizovan kroz partnerskih odnos sa lokalnom kompanijom bez finansijskih sredstava.

Nadalje, jedna od ključnih aktivnosti iz oblasti digitalizacije, koja je obuhvaćena **Reformskom agendom za Crnu Goru 2024-2027**, svakako je planiranje pune implementacije transakcionih javnih elektronskih usluga na nacionalnom i lokalnom nivou 2025-2027, funkcionalna platforma elektronske uprave i interoperabilnost registara. Ova aktivnost je prepoznata reformom 2.4.3 Isporuka digitalnih javnih usluga prilagođenih korisnicima, a prvi korak koji je bilo neophodno realizovati je upravo izrada Plana digitalnih servisa za period 2025-2027.

Kako bi zajednički definisali način njihove implementacije, a sve u cilju strateškog pravca budućeg razvoja e-uprave, Ministarstvo javne uprave na putu ka ostvarivanju zadatih ciljeva formiralo Operativni tim za definisanje i praćenje realizacije **Plana digitalnih servisa** kao prvu instancu na putu ka praćenju i implementaciji procesa digitalne transformacije javne uprave, gdje smo pored prepoznatih organa državne uprave između ostalog prepoznali i predstavnika Zajednice opština, a u cilju dobijanja povratnih informacija odnosno usluga sa lokalnog nivoa.

Planom usluga za digitalizaciju je predloženo ukupno **171** usluga od strane **22** institucije, od kojih bi se potencijalno digitalizovale 57 u 2025. godini, te 70 u 2026. godini, dok u 2027. godini 35 usluga.

Za potrebe olakšavanja procesa plaćanja državnih taksi i usluga iz domena državnih organa i lokalnih samouprava države Crne Gore, Ministarstvo javne uprave, realizovalo je projekat **informacioni sistem za elektronsku naplatu i kontrolu naplata administrativnih taksi i naknada**. NS NAT je platforma koja objedinjuje funkcionalnosti, plaćanja, prikupljanja, evidencije rasknjižavanja uplata u vezi sa svim administrativnim taksama, naknadama, propisanim zakonima Crne Gore. Ovim sistemom omogućili smo građanima da administrativne takse, naknade i dr. plaćaju elektronski platnim karticama bez dolaska na šaltere institucija putem Web portala <https://eplacanje.gov.me>. Na ovaj način štedimo vrijeme i novac naših građana jer su oslobođeni plaćanja provizije na ukoliko preko ovog sistema plaćaju administrativne takse. Pored olakšavanja i ubrzavanja procesa plaćanja i evidencije korisničkih transakcija, jedan od glavnih ciljeva portala je i smanjivanje mogućnosti za greške prilikom plaćanja.

U sistemu za e-plaćanje dostupni su podaci iz **17 institucija** koje su dostavile podatke za **219 administrativnih taksi i 154 naknade (novčane kazne, i dr.)**. Kada je u pitanju sistem za e-kontrolu 102 službenika imaju mogućnost da u okviru svojih nadležnosti izvrše provjeru da li je određena taksa/naknada uplaćena. U toku 2024. godine izvršeno je **1.070** transakcija preko Sistema.

Nadalje, Nacionalnim akcionim planom za implementaciju Partnerstva za otvorenu upravu u Crnoj Gori 2023-2024. prioritetno je prepoznato pet oblasti, gdje se jedna od dvadeset prepoznatih mjera upravo odnosi na digitalizaciju usluga na lokalnom nivou. Ministarstvo javne uprave i Kancelarija Ujedinjenih nacija za projektne usluge (UNOPS) su 08. septembra 2023. godine ozvaničili međusobnu saradnju zaključivanjem Memoranduma o razumijevanju između Ministarstva javne uprave Crne Gore i Kancelarije Ujedinjenih nacija za projektne usluge (UNOPS), a koji treba između ostalog da omogući saradnju na realizaciji navedenog projekta u narednom periodu. Opšti cilj projekta „**Digitalna transformacija na lokalnom nivou**“ je doprinos povećanju odgovornosti, transparentnosti, inkluzivnosti, efikasnosti i efektivnosti uprave na lokalnom nivou, dok se pod specifičnim ciljem podrazumijeva unapređenje funkcionisanja elektronske uprave i pružanja elektronskih usluga na lokalnom nivou u Crnoj Gori. Implementacija projekta je planirana da se primjeni na svih 25 lokalnih samouprava u Crnoj Gori, dok je predviđen period implementacije od 24 mjeseca. Tokom 2024. izrađena je **Analiza procjena potreba/prioriteta za uvođenje eUprave i eUsluga na lokalnom nivou** čija se objava očekuje do kraja II kvartala 2025. godine.

Kada su u pitanju davaoci elektronskih usluga povjerenja upisanih u Evidenciju davalaca elektronskih usluga povjerenja, kvalifikovanim davaocima elektronskih usluga povjerenja upisanih u Registar kvalifikovanih davalaca elektronskih usluga povjerenja kao i davaocima usluga elektronske identifikacije čiji sistemi su upisani u Registar sistema elektronske identifikacije, izvršeno je prikupljanje podataka o broju korisnika elektronske identifikacije i usluga povjerenja. Vrijednost za 2024. godinu ne obuhvata podatke od Ministarstva unutrašnjih poslova. Indikator broja korisnika elektronske identifikacije i usluga od povjerenja” za 2024. godinu je u porastu i iznosi **91.667**.

Ministarstvo unutrašnjih poslova je tokom 2024. godine, nastavilo sa aktivnostima koje za cilj imaju realizaciju usluga iz domena ličnih podataka. Omogućen je portal na koji se građani identifikuju sa LK i u kojem se dobiju lični podaci za podnosioca i za maloljetnu djecu podnosioca.

Za ovaj dio nije bilo dodatnog utroška finansijskih sredstava. Realizovana je platforma ali nije još uvijek postavljeno podnošenje zahtjeva, što se očekuje u narednom periodu.

Kada je u pitanju izrada metodologije na nivou državne i lokalne uprave za standardizaciju i razvoj korisnički orjenitisanih e-usluga ista je bila predviđena da se izradi do IV kvartala 2024. godine uz podršku UNDP partnera kroz projekat „eUsluge i digitalna infrastruktura kao mjera odgovora na COVID19“. Pomenuta Metodologija nije izrađena zbog nedostatka finansijskih sredstava u pomenutom projektu. U narednom periodu Ministarstvo javne uprave će nastojati da obezbijedi sredstva kako bi se predmetna aktivnost realizovala.

Indikatori koji prate napredak ovog cilja po pitanju kvaliteta online usluga bilježi blagi porast u odnosu na prethodnu vrijednost. Ovaj indikator se preuzima iz Izvještaja koji sprovode UN Ujedinjene nacije na dvogodišnjem nivou (i obuhvata 193 zemlje) - United Nations E-Government Survey⁹.

Rezultati pomenutog istraživanja pokazuju da je po razvoju e-uprave **Crna Gora na svjetskoj rang listi na 81. mjestu**. Postignut je napredak u digitalizaciji javne uprave, ali Crna Gora još uvijek zaostaje za regionalnim liderima. Nedovoljna interoperabilnost i niska upotreba e-usluga kod građana su **ključni izazovi**. U nastavku je dat uporedni prikaz rezultata po godinama sa zemljama iz regiona.

	2016.	2018.	2020.	2022.	2024.
Crna Gora	21	37	75	71	81
Srbija	39	49	58	40	39
Albanija	82	74	59	63	62
Sjeverna Makedonija	69	79	72	80	84
Bosna i Hercegovina	92	105	94	96	107
Hrvatska	37	55	51	44	32
Slovenija	21	37	23	21	33

Pored navedenog bilježi se i rast korisnika elektronske identifikacije i usluga od povjerenja u odnosu na 2022. i početnu vrijednost pa je ček premašio i ciljanu vrijednost za 2024. i 2026. Ono što je evidentirano je pad korisnika koji su koristili ličnu kartu prilikom korišćenja elektronskih servisa u nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova. Tokom 2023. godine 163 korisnika je

⁹ [UN E-Government Survey 2024](#)

koristilo novu ličnu kartu prilikom korišćenja elektronskih usluga iz nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova, dok taj broj 2024. godine iznosi 279 korisnika.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost za 2023.	Vrijednost za 2024.	TREND	Ciljana vrijednost do 2024.	Ciljana vrijednost do 2026.
Index on-line usluga (OSI)	0,5412	0,5528	0,5124	↑	10%	20%
Udio jedinstvenih korisnika koji su koristili ličnu kartu za identifikaciju/potpis prilikom korišćenja elektronskih usluga	n/a 2022: 504	163	279	↑	20%	50%
Broj korisnika elektronske identifikacije i usluga od povjerenja (izuzev MUP-a)	20.519	52.851	91.667	↑	22.570	27.084

OPERATIVNI CILJ 2.3 Unapređenje i razvoj IKT sektora

Izazovi prepoznati u okviru operativnog cilja 2.3. Unapređenje i razvoj IKT sektora odnose se na potrebu dalje podrške za povećanje kvaliteta i kvantiteta IT industrije u BDP-u Crne Gore. U cilju rješavanja izazova nastavljeno je sa unapređenjem u ovoj oblasti a sve u cilju realizacije poboljšanja uslova poslovanja (subvencije i podsticaji - eksterne akcije), a sa druge strane mjere za podsticanje interne modernizacije, inovativnosti, novih znanja i partnerstava (konkurentnost - interne mjere).

Prema mišljenju predstavnika privrednog sektora, naročito ICT zajednice, digitalna transformacija i dalje napreduje sporije od očekivanog. Prema ocjeni privredne zajednice, posebno informaciono-komunikacionog (ICT) sektora, trenutna industrijska realnost daleko je od implementacije standarda Industrije 4.0 – “nismo ni na polovini puta” ka usvajanju modernih digitalnih rješenja koja su već postala norma u mnogim razvijenim zemljama. Sve veći je jaz između naše industrije i globalnog tržišta koje je uveliko okrenuto Industriji 5.0, gdje se napredne tehnologije integrišu s kreativnošću i specifičnim ljudskim doprinosom. U svijetu se već uveliko posluje na principima Industrije 5.0, i sve je veći digitalin jaz, s toga se naša privreda mora hitno uskladiti sa savremenim tendencijama, unaprijediti infrastrukturu i osigurati efikasniju implementaciju tehnologija kako bi mogao konkurisati na međunarodnom tržištu.

Potpuna implementacija eID sistema u Crnoj Gori predstavlja ključni korak ka modernizaciji javnih i privatnih usluga, a trenutno, zbog nedostatka sveobuhvatnog rješenja, još uvijek nismo iskoristili puni potencijal digitalne transformacije. Funkcionalan eID omogućava sigurnu i brzu identifikaciju građana, olakšava pristup e-uslugama, te smanjuje birokratske procedure što direktno doprinosi efikasnosti javne administracije. Nedostatak potpune implementacije ograničava mogućnost uvođenja inovativnih rješenja, povećanja transparentnosti i jačanja povjerenja građana u digitalne transakcije. Stoga je neophodno posvetiti dodatne resurse i napore kako bi se eID sistem doveo do pune funkcionalnosti, čime bi se stvorili temelji za inkluzivno, sigurno i digitalno napredno društvo u Crnoj Gori.

S druge strane, Privredna komora je prepoznala važnost ICT sektora za dalji razvoj digitalne ekonomije, pa je u protekloj godini značajno povećala subvencije i programe podrške usmjerene na tehnološke kompanije. Ovim mjerama želi se podstaći razvoj inovativnih rješenja i poboljšati konkurentnost domaćih firmi na globalnom tržištu.

Naglašena je važnost i potreba ubrzanja sprovođenja Strategije digitalne transformacije, čak možda i njene revizije, kako bi se obezbijedile očekivane koristi za cjelokupnu privredu, u krajnjem i društvu. Neophodni su kontinuirana saradnja i otvorena komunikacija između državnih institucija, poslovne zajednice i obrazovnog sistema, kako bi Crna Gora u potpunosti iskoristila potencijal digitalne transformacije.

Dodatno, angažovanje i posvećenost rukovodećeg kadra, bez obzira na porijeklo iz sektora javne uprave ili privrede, predstavlja još jedan važan faktor za uspješnu implementaciju digitalne transformacije.

Crna Gora je potpisala Sporazum između Evropske unije i Crne Gore o pristupanju Crne Gore Programu „**Digitalna Evropa**“ u junu 2023. godine. Program Digitalna Evropa traje u periodu od 2021.-2027. godine, s tim što se svake godine donosi godišnji Radni program. Aktivnom participacijom u programu, Crna Gora će biti u mogućnosti da, kao član, u određenoj mjeri daje predloge na dalji razvoj programa kao i godišnje radne programe, te ima mogućnost aktivnog učešća u izmjenama i dopunama već prepoznatih prioriteta.

Ministarstvo javne uprave, kao nosilac svih ključnih aktivnosti po osnovu pomenutog programa, aktivno podstiče kooperaciju sa privredom. U aprilu 2024. godine organizovan je, treći po redu, centralni informativni dan u Podgorici, koji je okupio predstavnike javnog, privatnog, akademskog i nevladinog sektora. Ovaj info dan je nastavak aktivnosti koje su započete krajem 2023. godine, a istim je ponovo pružena je prilika da učesnici na kvalitetan način vode diskusiju i dodatno osnaže sinergiju između privatnog i javnog sektora.

Krajem oktobra i početkom novembra 2024. godine, organizovani su webinar-i na temu „Program Digitalna Evropa: Mogućnosti finansiranja projekata u periodu 2025-2027“ i „Prijava projekta u Programu Digitalna Evropa“, koji su imali za cilj edukaciju kompletne zainteresovane javnosti o mogućnostima koje pruža budući Radni program za period 2025-2027, kroz teorijski i praktični dio ispunjavanja aplikativne forme.

Tokom 2024. godine, u Crnoj Gori su sprovedene brojne inicijative usmerene na unapređenje i razvoj IKT sektora.

Konferencija o digitalnim veštinama: U septembru je održana konferencija "Unapređenje digitalnih vještina u privatnom sektoru" u Naučno-tehnološkom parku. Fokus konferencije bio je na osnaživanju malih i srednjih preduzeća kroz saradnju sa institucijama koje podržavaju inovacije i digitalne vještine, kako bi se smanjio odlazak talentovanih kadrova i podstaklo unapređenje postojećih i otvaranje novih preduzeća.

Program za unapređenje konkurentnosti privrede: Vlada je usvojila program vredan 3 miliona evra, fokusiran na jačanje proizvodne delatnosti i transformaciju privrede ka digitalnom i zelenom poslovanju. Program uključuje podršku za nabavku nove opreme, digitalizaciju i vaučere za žene i mlade u biznisu. Treća linija je za podršku **digitalizaciji**. Podrška će iznositi 300.000 EUR, odnosno od 3.000 EUR do 30.000 EUR po preduzeću.

Nadalje tokom 2024. godine, sprovedeno je nekoliko programskih linija podrške usmerenih na razvoj informaciono-komunikacionih tehnologija (IKT)

Indikatori koji prate uspješnost realizacije ovog cilja su promijenjeni tokom izrade Akcionog plana Strategije digitalne transformacije za 2024-2025. Iz razloga što prethodni indikatori nisu prikazivali realne pokazatelje jer je usljed ukrajinske krize, **registrovan je jako veliki broj kompanija u ICT**

sektoru. Samim tim ovim Izvještajem je po prvi put dat prikaz iznosa indikatora za 2024. godinu i isti ne bilježe rast shodno predloženom.

Indikator	Početna vrijednost	Ostvarena vrijednost 2024.	TREND	Ciljana vrijednost do 2024.	Ciljana vrijednost do 2026.
Broj proizvoda i usluga koje generiše ICT sektor	n/a	0	↔	2%	5%
Broj podržanih startapova kroz mehanizam podsticajnih mjera	18	9	↻	20	22



III TABELA ZA IZVJEŠTAVANJE O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIM

STRATEŠKI CILJ I

Unapređenje kapaciteta i sposobnosti za digitalnu transformaciju Crne Gore

OPERATIVNI CILJ 1.1.		Efikasna i efektivna koordinacija i praćenje digitalne transformacije								
Indikator		Početna vrijednost	Ostvarena vrijednost 2023.	Ciljana vrijednost do 2024.	Ostvarena vrijednost 2024.	Ciljana vrijednost do 2026.				
Procenat prihvaćenih predloga od strane nacionalnog koordinacionog tijela, od ukupnog broja predloženih od strane sektorskih koordinacionih tijela		0	0	70%	0	100%				
Procenat usvojenih zaključaka od strane Vlade CG na osnovu preporuka nacionalnog koordinacionog tijela		0	0	80%	10%	100%				
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka aktivnosti	Datum završetka aktivnosti	Status realizacije indikatora rezultata/ semafor	Novi rok za realizaciju uz obavezno obrazloženje	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
1.1.1	Priprema Informacije o formalizovanju Mreže ICT praktičara	Usvojena informacija od strane Vlade Crne Gore sa preporukama i zaključcima za dalji rad Broj državnih službenika/ca u Mreži: Okvirno 60	MJU, Koordinaciono tijelo za upravljanje procesom digitalne transformacije	IV kvartal 2024.	IV kvartal 2024.	Djelimično realizovano	IV kvartal 2025. Mreža ICT praktičara nije formalno uspostavljena, naime MJU kroz razne operativne timove za realizaciju specifičnih aktivnosti okuplja službenike iz drugih	Nisu potrebna finansijska sredstva		

							institucija koji se bave ICT razvojem i u saradnji sa njima radi na uspostavljanju, koordinaciji i implementaciji raznih projekata iz oblasti digitalne transformacije				
1.1.2	Održavanje radionica/obuka za mrežu ICT praktičara/ki	Broj održanih radionica/obuka	MJU	IV kvartal 2025.	IV kvartal 2025.	Nije dospjelo na realizaciju		15.000,00		Budžet CG (10.000,00), Donacija (5.000,00)	
1.1.3	Definisanje godišnjeg plana rada Koordinacionog tijela za upravljanje procesom digitalne transformacije	Usvojen godišnji plan rada Koordinacionog tijela od strane Vlade Crne Gore za 2025. godinu	MJU, Koordinaciono tijelo za upravljanje procesom digitalne transformacije	II kvartal 2025.	II kvartal 2025.	Nije dospjelo na realizaciju		Nisu potrebna finansijska sredstva			
1.1.4	Formiranje sektorskih tijela u cilju bolje koordinacije aktivnosti digitalne transformacije	Broj sektorskih tijela	Koordinaciono tijelo za upravljanje procesom digitalne transformacije	I kvartal 2025.	I kvartal 2025.	Nije dospjelo na realizaciju		Nisu potrebna finansijska sredstva			
1.1.5	Izmjena Zakona o zaradama u cilju	Izmijenjen Zakon	Ministarstvo finansija	IV kvartal 2025.	IV kvartal 2025.	Nije dospjelo na realizaciju		Nisu potrebna			

	prepoznavanja pozicija koje se bave IKT							finansijska sredstva			
--	---	--	--	--	--	--	--	----------------------	--	--	--

OPERATIVNI CILJ 1.2.						Poboljšanje dostupnosti, interoperabilnosti i upravljanja podacima					
Indikator		Početna vrijednost	Ostvarena vrijednost 2023.	Ciljana vrijednost do 2024.	Ostvarena vrijednost 2024.	Ciljana vrijednost do 2026.					
Broj institucija ¹⁰ koje objavljuju podatke na Portalu otvorenih podataka		20	20	100	36	200					
Broj elektronskih registara u metaregistru		12 ¹¹	40	80	45	150					
Procenat e-usluga koje se vode u katalogu usluga elektronske uprave, a koje po jednom upitu mogu prikupiti podatke više od jednog registra		n/a	0	10% od svih elektronskih usluga iz kataloga e-usluga	0	20% od svih elektronskih usluga iz kataloga e-usluga					
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja		Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka aktivnosti	Datum završetka aktivnosti	Status realizacije indikatora rezultata/ semafor	Novi rok za realizaciju uz obavezno obrazloženje	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
1.2.1	Detaljna analiza postojećih informacionih sistema registara u javnoj upravi kako bi se identifikovale njihove funkcije, nedostaci i mogućnosti za	Izrađena analiza	MJU	III kvartal 2024.	I kvartal 2025.	Djelimično realizovano	III kvartal 2025.	15.000,00 €	n/a	Donacija	

¹⁰ Obveznika Zakona o slobodnom pristupu informacijama

¹¹ Broj prijavljenih registara u metaregistru

	razmjenom podataka										
1.2.2	Razviti smjernice u obliku vodiča za i institucije, kao pružalaca ili potrošača usluga JSERP (u skladu sa DEI principima)	Smjernice izrađene	MJU	I kvartal 2025.	III kvartal 2025.	Nije dospjelo na realizaciju		5.000,00 €		Budžet CG	
1.2.3	Uspostavljanje novog portala Open data	Uspostavljen novi open data portal: Novi Open data Portal je uspostavljen na sledećem linku: www.opendata.gov.me	MJU	II kvartal 2024.	IV kvartal 2024.	Realizovano		50.000,00 €	120.000,00 €	Donacija DEU	U narednom periodu neophodno je obezbediti kontinuirano podizanje svijesti kroz edukacije i radionice za imenovane administratore iz javne uprave o značaju otvorenih podataka, a u cilju povećanja kvaliteta i kvantiteta otvorenih skupova na portal OPEN DATA.
1.2.4	Unapređenje smjernica za objavljivanje podataka u	Unaprijeđene smjernice	MJU	I kvartal 2025.	III kvartal 2025.	Nije dospjelo na realizaciju		5.000,00 €		Budžet CG	

	otvorenom formatu										
1.2.5	Pokretanje čvorišta otvorenih podataka (Open Data Hub) koji će okupiti predstavnike javne uprave, privrede, NVO, naučno-obrazovne akademske zajednice, sa ciljem unapređenja ekosistema otvorenih podataka i promocije ponovnog korištenja setova podataka na portalu	Uspostavljen Open Data Hub	MJU PKCG	IV kvartal 2024.	IV kvartal 2025.	Nije dospjelo na realizaciju	Uzimajući u obzir da je Portal otvorenih podataka implementiran u decembru 2024.godine, i da ranije nisu stvoreni uslovi za objavljivanje skupova podataka, navedena aktivnost će biti pokrenuta tokom 2025.godine.	2.000,00 €		Budžet, Donacije	
1.2.6	Usklađivanje zakonske regulative, koja se odnosi na lični identitet građana, u cilju prepoznavanja upotrebe IB-a	Uskladena zakonska regulativa	Ministarstvo unutrašnjih poslova, MJU	III kvartal 2024.	IV kvartal 2025.	Nije realizovano	IV kvartal 2025. Formirana je radna grupa za izradu Zakonao ID broju. Pripremljena je prva draft verzija zakona	Nisu potrebna finansijska sredstva			
1.2.7	Uspostavljanje Informacionog Sistema "Portal	Uspostavljen portal	MJU	III kvartal 2024.	II kvartal 2025.	Nije realizovano	Aktivnosti na realizaciji ove stavke	120.000,00 €		Donacija DEU	

	za saglasnosti, registre i reviziju informacionih sistema (SARIS)”						nisu započete još uvijek				
1.2. 8	Uspostavljanje novog IS za digitalizaciju/a automatizaciju poslovnih procesa sa modulom za razmjenu i integraciju podataka	Broj elektronskih registrara u Metaregistru: Sistem je u fazi testiranja i njegova produkcija se očekuje u martu 2025. godine	MJU	II kvartal 2024.	IV kvartal 2025.	Djelimično realizovano	Aktivnost će biti implementirana u predviđenom roku	600.000,00 €	599.978,50 €	Budžet CG	
1.2. 9	Unapređenje Nacionalnog okvira interoperabilnosti Crne Gore	Usvojen inovirani Okvir interoperabilnosti CG	MJU	I kvartal 2025.	III kvartal 2025.	Nije dospjelo na realizaciju		10.000,00 €		Donacija DEU	
1.2. 10	Organizacija kampanje/obuka u javnoj upravi u cilju podizanje svijesti o važnosti interoperabilnosti - razmjene podataka	Broj promotivnih kampanja/obuka	MJU	I kvartal 2025.	IV kvartal 2025.	Nije dospjelo na realizaciju		10.000,00 €		Donacija DEU	
1.2. 11	Promocija kulture otvorenih podataka u javnoj upravi kako bi olakšali razmjenu	Broj organizovanih promotivnih događaja: 1 neposredan događaj i više	MJU Uprava za ljudske resurse, Agencija za zaštitu	II kvartal 2024.	IV kvartal 2025.	Djelimično realizovano	Uzimajući u obzir da je Portal otvorenih podataka implementiran u decembru	10.000,00 €	Budžet PKCG: 250,00 €	Budžet CG	PKCG kontinuirano promoviše kulturu otvorenih podataka, bilo da se

	podataka između različitih institucija i unaprijedili transparentnost i odgovornost	posrednih od strane PKCG	podataka o ličnosti PKCG Zajednica Opština				2024.godine, i da ranije nisu stvoreni uslovi za objavljivanje skupova podataka, navedena aktivnost će biti pokrenuta tokom 2025.godine i od strane MJU				radi promocija kroz ciljani događaj, bilo posredno u komunikaciji sa privrednim subjektima i kroz nege druge aktivnosti koje mogu biti povezane sa otvorenim podacima. Nastavlja se aktivnost i tokom 2025.
1.2. 12	Definisanje programa obuke Uprave za ljudske resure po pitanju edukacija o eUpravi	Broj organizovanih obuka na temu eUprave	Uprava za ljudske resurse, MJU	II kvartal 2024.	IV kvartal 2025.	Nije realizovano	Aktivnost će biti realizovana do predviđenog roka	Nije moguće predvidjeti sredstva		Budžet CG	

1.2. 13	Implementacija Sporazuma o prekograničnom priznavanju elektronskih usluga povjerenja i sistema elektronske identifikacije između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Sjeverne Makedonije, na tehničkom nivou	Stvoreni tehnički preduslovi za prekogranično priznavanje elektronskih usluga povjerenja i sistema elektronske identifikacije između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Sjeverne Makedonije, na tehničkom nivou	MJU	IV kvartal 2024.	III kvartal 2025.	Djelimično realizovano	Ministarstvo javne uprave je iniciralo pokretanje ove aktivnosti krajem 2024. godine ali još uvijek nije dostavljen odgovor od Republike Sjeverne Makedonije	Nije moguće predvidjeti sredstva		Donacija / Podrška međunarodnih organizacija	
1.2. 14	Potpisivanje Sporazuma o međusobnom priznavanju elektronskih usluga povjerenja (Albanija, Bosna i Hercegovina, Kosovo)	Broj potpisanih Sporazuma o međusobnom priznavanju elektronskih usluga povjerenja	MJU Ministarstvo vanjskih poslova	III kvartal 2024.	IV kvartal 2025.	Djelimično realizovano	Ministarstvo javne uprave je iniciralo potpisivanje Sporazuma održani su online sastanci, napravljen je Nacrt Sporazuma koji je djelimično uskladjen sa Republikom Albanijom, očekuje se potpisivanje do kraja 2025.	Nisu potrebna finansijska sredstva			

Indikator		Početna vrijednost	Ostvarena vrijednost 2023.	Ciljana vrijednost do 2024.		Ostvarena vrijednost 2024.	Ciljana vrijednost do 2026.				
Udio građana koji koriste internet		82,2,6%	88,4%	86%		88,9%	89%				
Procenat pokrivenosti domaćinstava fiksnim BB-om brzinom od 100Mbps+		76,7%	79,21%	81.6%		79,21%	86,4%				
Procenat pokrivenosti stanovništva mobilnim BB-om brzinom od 10 Mb/s+		97,2%	97,56%	98%		97,61%	99%				
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja		Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka aktivnosti	Datum završetka aktivnosti	Status realizacije indikatora rezultata/ semafor	Novi rok za realizaciju uz obavezno obrazloženje	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
1.3.1	Uspostavljanje Nacionalnog plana razvoja širokopojsnih mreža velikih brzina	Uspostavljen Nacionalni plan razvoja širokopojsnih mreža velikih brzina: Predlog Nacionalnog Plana	Ministarstvo ekonomskog razvoja	I kvartal 2024.	IV kvartal 2024.	Realizovano		26.500,00 €	10.400 €	Budžet CG 10.600,00 € ITU (Međunarodna unija za telekomunikacije) 15.900,00 €	
1.3.2	Transponovanje i efikasna primjena Direktive EU o evropskom elektronskom komunikacionom kodu 2018/1972	Usvojen Zakon o elektronskim komunikacijama: Zaključak Vlade 10-350/24-5060/20 Skupština CG: https://zakoni.skupstina.me/zakoni/web/app.php/akt/3522	Ministarstvo ekonomskog razvoja	I kvartal 2022.	III kvartal 2024.	Realizovano		20.000,00 €	20.000,00 €	Budžet CG	
1.3.3	Implementacija projekta “Razvoj infrastrukture	Izrađeni dokumenti:	Ministarstvo ekonomskog razvoja	I kvartal 2023.	IV kvartal 2024.	Djelimično realizovano	Očekuje se da će Tehnička pomoć (za koju je	525.000,00 €	WBIF grant koji se plaća direktno ekspertima	WBIF grant	

	za širokopojasni pristup internetu”	Početni izvještaj (Inception report), Izvještaj o pokretanju projekta uključujući ažuriranje CBA (Cost Benefit analize) i analiza troškova, Socijalni akcioni plan i akcioni plan životne sredine, Izrada Projektnog plana nabavki, Tržišnog modela, Tenderske dokumentacije za radove i nadzor					dobijen WBIF grant) biti završena do kraja II Q 2025.godine. Postoji izvjesno kašnjenje kao posljedica početne nezainteresovanosti operatora o uključenosti na projekat, tako da su eksperti bili na pauzi, dok se ne bi MEK odredilo za vrstu saradnje sa operatorima. Nakon toga eksperti iz Tehničke pomoći mogu prirpremili tendersku dokumentacij u.		koji pružaju Tehničku pomoć, plaćanje se vrši bez posredovanja MEK-a, osim što MEK kao „beneficiary“ potvrđuje da li je isporučeno šta je planirano ToR-om.	
1.3.4	Izrada analize uporednih cijena usluge pristupa internetu za rezidencijalne i biznis korisnike u zemljama regiona i EU sa preporukama korekcija cijena	Izrađena Analiza sa preporukama: Djelimično je urađeno istraživanje-za rezidencijalne korisnike. Za biznis korisnike ne postoje standardni	PKCG, EKIP Ministarstvo ekonomskog razvoja	II kvartal 2024.	IV kvartal 2024.	Djelimično realizovano	III kvartal 2025.	Nisu potrebna finansijska sredstva		

	ukoliko postoji potreba	paketi te je s toga otežano prikupiti podatke koji bi bili uporedivi. Tokom 2025.g. u saradnji sa biznis sektorom pokušaće se definisati nekoliko kategorija kako bi kod provajdera u regionu i EU prikupili informacije o cijenama definisanih paketa.									
1.3. 5	Izrada studije izvodljivosti za izgradnju državnog Data Centra, državnog Disaster Recovery Centra i prateće infrastrukture	Izrađena studija	MJU	II kvartal 2024.	IV kvartal 2024.	Realizovano		200.000,00 €	150.000,00€	Budžet CG	
1.3. 6	Unapređenje Disaster Recovery lokacije	Broj sistema na Disaster Recovery lokaciji	MJU	I kvartal 2025.	IV kvartal 2025.	Nije dospjelo na realizaciju		50.000,00 €		Budžet CG	
1.3. 7	Izrada studije izvodljivosti za mrežu državnih organa	Izrađena studija	MJU	I kvartal 2025.	IV kvartal 2025.	Nije dospjelo na realizaciju		Nije moguće predvidjeti sredstva		Donacija, Budžet CG	

1.3.8	Uspostavljanje free wifi lokacija na lokalnom nivou	Broj uspostavljenih free wifi lokacija	MJU, Ministarstvo ekonomskog razvoja	III kvartal 2024.	IV kvartal 2024.	Nije realizovano	IV kvartal 2025.	Nije moguće predvidjeti sredstva		Donacija	
1.3.9	Povezivanje domova zdravlja u Crnoj Gori na svim lokacijama na kojima postoje tehničke mogućnosti preko optičkih linkova	Broj ustanova koji je prebačen na optičke linkove	MZ MJU FZO JZU	III kvartal 2024.	IV kvartal 2024.	Djelimično realizovano	IV kvartal 2025.	Nisu potrebna sredstva			
1.3.10	Obezbijediti infrastrukturu za razvoj i produkciju registara i evidncija Ministarstva zdravlja	Obezbijedena i konfigurisana potrebna infrastruktura	MZ MJU Institut za javno zdravlje	III kvartal 2024.	IV kvartal 2024.	Djelimično realizovano	IV kvartal 2025. Projekat razvoja registara je u toku	Nisu potrebna sredstva			
1.3.11	Uspostaviti Disaster Recovery za sisteme KCCG i FZO	Broj novih uspostavljenih Sistema na Disaster Recovery lokaciji	MZ MJU KCCG	II kvartal 2024.	IV kvartal 2025.	Nije dospjelo na realizaciju		Nisu potrebna sredstva			

OPERATIVNI CILJ 1.4.			Razvoj i unapređenje digitalnih znanja i vještina crnogorskog društva			
Indikator		Početna vrijednost	Ostvarena vrijednost 2023.	Ciljana vrijednost do 2024.	Ostvarena vrijednost 2024.	Ciljana vrijednost do 2026.

Procenat diplomiranih studenata studijskih programa iz oblasti IT-ja u odnosu na ukupan broj diplomiranih studenata na svim univerzitetima	8%	9%	12%	XX	15%
Broj obučenih građana/ki iz osjetljive grupe građana koji su pohađali obuke za ICT kod organizatora obrazovanja odraslih	0	0	300	53	600

Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja		Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka aktivnosti	Datum završetka aktivnosti	Status realizacije indikatora rezultata/ semafor	Novi rok za realizaciju uz obavezno obrazloženje	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
1.4.1	Akreditacija/reakreditacija studijskih programa	Broj akreditovanih/reakreditovanih studijskih programa Tokom 2024.godine akreditovano je 4 studijska programa Tokom 2024. godine Agencija je reakreditovala 7 ustanova visokog obrazovanja	Agencija za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja, Univerziteti	II kvartal 2024.	IV kvartal 2025.	Realizovano		125.000,00 €	53.000,00 €	Budžet CG	
1.4.2	Realizacija obuka za osobe sa invaliditetom iz IKT oblasti	Broj obučenih osoba	MJU	I kvartal 2023.	IV kvartal 2024.	Nije realizovano	IV kvartal 2025.	42.000,00 €		Budžet CG	
1.4.3	Realizacija obuka za RE populaciju iz IKT oblasti	Broj obučenih osoba	MJU	I kvartal 2023.	IV kvartal 2025.	Nije realizovano	IV kvartal 2025.	14.000,00 €		Budžet CG	

1.4.4	Realizacija obuka za osobe sa invaliditetom za upotrebu opcija ePristupačnosti na portalu gov.me	Broj obučениh osoba	MJU, Organizacije OSI	I kvartal 2022.	IV kvartal 2024.	Nije realizovano	IV kvartal 2025. Nije pronađen mehanizam kako da angažujemo predavača koji je edukovan za rad sa OSI. Pokušaćemo da do novog roka realizacije pronađemo način da u saradnji sa Savezom slijepih pronađemo adekvatnog predavača	2.000,00 €		Budžet CG	
1.4.5	Obuke za privrednike, a posebno za MSP na teme iz oblasti digitalne transformacije poslovanja	Broj polaznika/ca na obukama: 125	PKCG	II kvartal 2024.	II kvartal 2025.	Realizovano		Nije moguće predvidjeti sredstva	2.000,00	Budžet PKCG	
1.4.6	Uspostavljanje e-learning platforme za Digitalnu Akademiju	Uspostavljena platforma	MJU	III kvartal 2024.	II kvartal 2025.	Djelimično realizovano	Izrađena je platforma koja će biti dostupna do kraja I kvartala 2025. za službenike Ministarstva javne uprave kao pilot	Nije moguće predvidjeti sredstva	Za realizaciju ove aktivnosti nijesu utrošena budžetska sredstva, budući da je kompletan trošak pokriven	Donacija USAID	

							projekat. Nakon pilot faze, platforma će biti dostupna svim državnim službenicima i građanima.		donacijom USAID-a.		
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--------------------	--	--

STRATEŠKI CILJ II

Jačanje digitalne svijesti crnogorskog društva i digitalne konkurentnosti IKT sektora

OPERATIVNI CILJ 2.1.		Podizanje svijesti građana/ki i privrede o važnosti digitalnog razvoja			
Indikator	Početna vrijednost	Ostvarena vrijednost 2023.	Ciljana vrijednost do 2024.	Ostvarena vrijednost 2024.	Ciljana vrijednost do 2026.
Procenat državnih organa koji su aktivno uključeni u komunikacionoj kampanji	/	0	50% državnih organa u odnosu na ukupan broj	0	75% državnih organa u odnosu na ukupan broj
Procenat građana/ki informisanih o dostupnosti i načinu korišćenja elektronskih usluga	22% građana/ki sebe smatra uglavnom ili potpuno upoznatim sa elektronskim uslugama	39,5% (MONSTAT)	45% građana sebe smatra uglavnom ili potpuno upoznatim sa elektronskim uslugama	57,9 % (Istraživanje UNDP)	65% građana sebe smatra uglavnom ili potpuno upoznatim sa elektronskim uslugama
Procenat informisanosti privrede o dostupnosti i načinu korišćenja elektronskih usluga ¹²	87% privrede sebe	82,6% (MONSTAT)	90% privrede sebe smatra uglavnom ili potpuno	61,2% (Istraživanje UNDP)	95% privrede sebe smatra uglavnom ili potpuno

¹² Istraživanje sa građanima i preduzećima u vezi sa korišćenjem i stavovima prema e-uslugama u Crnoj Gori, IPSOS/UNDP, 2019.godina

				smatra uglavnom ili potpuno upoznatim sa elektronskim uslugama		upoznatim sa elektronskim uslugama		upoznatim sa elektronskim uslugama			
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja		Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka aktivnosti	Datum završetka aktivnosti	Status realizacije indikatora rezultata/ semafor	Novi rok za realizaciju uz obavezno obrazloženje	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
2.1.1	Organizacija karavana/info dana digitalne edukacije za građane i biznis zajednicu	Broj realizovanih karavana/info	MJU, Zajednica Opština, NVO	II kvartal 2025.	IV kvartal 2025.	Nije dospjelo na realizaciju		15.000,00 €		Budžet CG	
2.1.2	Organizovanje događaja peer to peer misije: Privreda digitalnog doba	Broj održanih peer to peer misija: Održane su 2 peer to peer misije	PKCG	III kvartal 2024.	IV kvartal 2025.	Realizovano		2.500,00 €	2024: 1.000,00 €	Budžet PKCG	
2.1.3	Organizovanje promotivnih događaja za djevojčice u IT-u	Broj organizovanih događaja 2024: Organizovan je događaj za djevojčice iz srednjih škola srednje regije. U 2025. organizovaće se za sjeverni i južni region.	PKCG, Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija	III kvartal 2025.	IV kvartal 2025.	Realizovano		Nije moguće predvidjeti sredstva 500,00 € za 2025.g.	450,00 € za 2024.g.	Budžet PKCG	U školama je 2024. obilježen i Međunarodni dan djevojčica u IKT-u u okviru kojeg su se organizovale aktivnosti u osnovnim i srednjim školama širom zemlje.

[illegible]

											djevojčice u oblasti IKT-a.
2.1.4	Promotivna kampanja Vodiča administrativnih postupaka Vlade Crne Gore	Broj objava na društvenim mrežama i događaja u cilju promocije dostupnosti Vodiča administrativnih postupaka: Kreirane su objave na društvenim mrežama za Vodič MJU	MJU	II kvartal 2024.	IV kvartal 2025.	Djelimično realizovano	U cilju promocije Vodiča institucija izrađeno je 10 Vodiča administrativnih postupaka koji su dizajnirani od strane angažovane kompanije	Nisu potrebna finansijska sredstva			
2.1.5	Promotivna kampanja u cilju korišćenja novog NVO registra	Broj objava na društvenim mrežama u cilju promocije registra, njegove upotrebe i benefita za korisnike i širu javnost: Nakon puštanja u produkciju kljentskog modula za e upis u NVO Registar, očekuje se priprema i održavanje promotivnih događaja, publikacija štampanih brošura,	MJU	IV kvartal 2024.	II kvartal 2025.	Djelimično realizovano	IV kvartal 2025. Na dan 27.02.2025 puštena su u produkciju dva od četiri modula novog NVO Registra (javni modul za pretragu i interni modul za administraciju). Do kraja prvog kvartala 2025 očekuje se da bude funkcionalan i modul za klijente (nvo organizacije)	Nisu potrebna finansijska sredstva Budžetom za 2025. je predviđeno 10.000,00			

		obavještenje u štampanim i elektronskim medijima tokom čitave 2025.godine. Broj korisnika registra: Na dan 27.02.2025: 0 registrovanih korisnika. Kada se puste u rad modul za e prijave i partnerski modul, brojaće se registrovani korisnici na sistemu.					koji omogućava elektronske prijave, a nakon toga i partnerski modul za institucije partnere.				
2.1.6	Promotivne aktivnosti u cilju širenja upotrebe NS NAT sistema	Broj organizovanih događaja	MJU	III kvartal 2024.	IV kvartal 2025.	Nije realizovano	Aktivnosti će biti realizovane do predviđenog roka Urađen je draft dokumenta o neophodnim promotivnim aktivnostima	10.000,00 €		Budžet CG	
2.1.7	Promocija eservisa za privredu i građane/ke – periodična organizacija	Broj polaznika/ca: 92	PKCG	II kvartal 2024.	II kvartal 2025.	Realizovano		Nije moguće predvidjeti sredstva	250,00 €	Budžet PKCG: 250,00 €	U okviru Digitalnog dana promovisana su rješenja domaćih ICT

	“Digitalni dan” sa temama promocije i obuka za korišćenje postojećih eServisa za privredu i građane										kompanija. Tokom 2025.g. inteziviraće se promocija eServisa.
2.1.8	Jačanje učešća subjekata iz ICT sektora u EU i međunarodnim programima za podsticanje inovacija i digitalne transformacije (EUREKA, Horizont Evropa, Digitalna Evropa)	Broj održanih info dana, radionica, seminara i treninga: 1 EUREKA info dan, 1 info dan o najavi Javnog konkursa za predselekciju kandidata iz Crne Gore za učešće na pozivu u okviru programa „Digitalna Evropa“ – Mreža evropskih digitalnih inovacionih habova za pridružene zemlje) U okviru Horizont Evropa održane su: 4 obuke za članove naučnoistarživa	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija, MJU	I kvartal 2024.	IV kvartal 2025.	Realizovano		480.000,00 €	Budžet WIDERA.NET projekat u okviru Horizont Evropa: 7.000,00 €	Budžet CG	

		čke i inovacione zajednice; 2 obuke za Nacionalne kontaktt osobe-NCP za Horizont Evropa; 3 info dana za promociju određenih programa u okviru Horizont Evropa Broj podržanih subjekata iz ICT sektora								
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

OPERATIVNI CILJ 2.2. Unapređenje kvaliteta, količine i upotreba e-usluga										
Indikator			Početna vrijednost	Ostvarena vrijednost 2023.	Ciljana vrijednost do 2024.	Ostvarena vrijednost 2024.	Ciljana vrijednost do 2026.			
Index on-line usluga (OSI)			0,5412	0,5528 (0,5528)	10%	0,5124	20%			
Udio jedinstvenih korisnika koji su koristili ličnu kartu za identifikaciju/potpis prilikom korišćenja elektronskih usluga			n/a	504 (163)	20%	(279)	50%			
Broj korisnika elektronske identifikacije i usluga od povjerenja (izuzev MUP-a)			20.519	26.690 (52.851)	22.570	91.667	27.084			
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka aktivnosti	Datum završetka aktivnosti	Status realizacije indikatora rezultata/ semafor	Novi rok za realizaciju uz obavezno obrazloženje	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja

2.2. 1	Izrada metodologije na nivou državne i lokalne uprave za standardizaciju i razvoj korisnički orjenitisanih e-usluga	Izrađena Metodologija	MJU	II kvartal 2024.	IV kvartal 2024.	Nije realizovano	IV kvartal 2025. Aktivnost nije realizovana zbog nedostatka budžetskih sredstava iz projekta	25.000,00 €		Donacija DEU	
2.2. 2	Uspostavljanje servisa za prijavu rođenja i smrti kojom bi zdravstvene ustanove elektronskim putem podnosile zahtjeve MUP-u	Razvijen servis	Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo zdravlja, UNDP	II kvartal 2024.	II kvartal 2025.	Nije realizovano	Aktivnost je prepoznata kroz Reformsku Agendu i njen rok se prolungira do IV kvartala 2026. godine	20.000,00 €		Donacija DEU	
2.2. 3	Razvijanje novih servisa (servis za podnošenje zahtjeva za LK, pasoš, vozačku...) uz postupak identifikacije sa sertifikatima izdatim na ličnoj karti	Broj uspostavljenih servisa uz postupak elektronske identifikacije: Realizovana je platforma ali nije još uvijek postavljeno podnošenje zahtjeva	Ministarstvo unutrašnjih poslova	II kvartal 2024.	IV kvartal 2024.	Realizovano		15.000,00 €	18.000,00	Budžet CG (Sredstva još nisu uplaćena jer se vodi spor po ovom postupku)	
2.2. 4	Uspostavljanje elektronskih servisa za uvid u lične podatke iz registara, kao i provjera korisnika koja institucija je	Uspostavljen servis za uvid u lične podatke	Ministarstvo unutrašnjih poslova	I kvartal 2025.	IV kvartal 2025.	Nije dospjelo na realizaciju		5.000,00 €		Donacija	Odustalo se od uvida u podatke koja je institucija gledala podatke. Realizovana je mogućnost

	koristila njihove lične podatke										uvida u lične podatke za sebe i maloljetno dijete, kao i izdate dokumente, biračko mjesto ...
2.2.5	Izrada Vodiča administrativnih postupaka Vlade Crne Gore	Objavljen Vodič administrativnih postupaka Vlade Crne Gore: Realizovani su vodiči sledećih institucija: Ministarstvo javne uprave, Ministarstvo energetike, Ministarstvo evropskih poslova, Ministarstvo kulture i medija, Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava, Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, Ministarstvo regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa	MJU, sva ministarstva	II kvartal 2024.	IV kvartal 2024.	Djelimično realizovano	IV kvartal 2025. Potrebno je nastaviti sa izradom vodiča preostalih ministarstava u cilju objedinjavanja	3.000,00 €	19,706.94 €	Donacija DEU	

		NVO, Ministarstvo scojalnog staranja i brige o porodici, Ministarstvo turizma, Ministarstvo sporta									
2.2. 6	Uspostavljanje elektronskog plaćanja za 5 Opština preko NS NATa	Omogućeno online plaćanje putem NS NATa	MJU Lokalne samouprave Zajednica opština	III kvartal 2024.	IV kvartal 2025.	Nije realizovano	Aktivnost će biti realizovana u predviđenom roku U toku su razgovori sa Glavnim gradom, koje vodi Direktorat za lokalnu upravu	Nisu potrebna finansijska sredstva			
2.2. 7	Sprovođenje III ciklusa Istraživanja o zadovoljstvu građana/ki i biznis zajednice postojećim elektronskim uslugama I identifikacija potreba za novim e-uslugama	Izrađen i objavljen Izvještaj: Sprovedeno je istraživanje i izrađen je izvještaj: Ocjena zadovoljstva postojećim i identifikacija potreba za novim e-uslugama	MJU	II kvartal 2024.	III kvartal 2024.	Realizovano		23.000,00 €	21,376.00 €	Donacija DEU	

2.2. 8	Uspostavljanje digitalne transformacije u pilot Lokalnim samoupravama	Izrađena Analiza procjena potreba/prioriteta za uvođenje eUprave i eUsluga na lokalnom nivou Broj LS uključenih u proces digitalizacije	MJU, UNOPS, Lokalne samouprave	II kvartal 2024.	IV kvartal 2025.	Realizovano		100.000,00 €	Nema informacija (100.000,00 je uplaćeno iz Budžeta CG tokom 2023.)	Budžet CG (100.000,00), Donacija	
2.2. 9	Elektronska usluga za podnošenje zahtjeva za obnavljanje licence za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama	Kreirana elektronska usluga za podnošenje zahtjeva za obnavljanje licence za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija	I kvartal 2025.	IV kvartal 2025.	Nije dospjelo na realizaciju		15.000,00 €		Donacija	
2.2. 10	Elektronska usluga za poslodavce za ostvarivanja prava na refundaciju naknade zarade za vrijeme porodiljskog/roditeljskog odsustva	Kreirana elektronska usluga za poslodavce za ostvarivanja prava na refundaciju naknade zarade za vrijeme porodiljskog/roditeljskog odsustva	Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije	I kvartal 2024.	III kvartal 2024.	Realizovano		Nisu potrebna finansijska sredstva			
2.2. 11	Izrada Nacionalnog plana digitalizacije elektronskih usluga na	Izrađen Plan digitalizacije eUsluga: Plan pune implementacije	MJU, Koordinaciono tijelo za upravljanje procesom	III kvartal 2024.	IV kvartal 2024.	Realizovano		Nisu potrebna finansijska sredstva			

	centralnom I lokalnom nivou	transakcionih javnih elektronskih servisa na nacionalnom i lokalnom nivou 2025-2027. usvojen od strane Vlade Crne Gore na 69. sjednici Vlade	digitalne transformacije								
2.2. 12	Implementacija elektronskih usluga iz nadležnosti Glavnog grada (ePaketić, prijava vjenčanja, eBiciklo)	Broj implementiranih elektronskih usluga: Implementirane su dvije usluge: - ePaketić - eBiciklo	Glavni grad Podgorica	II kvartal 2024.	IV kvartal 2024.	Djelimično realizovano	II kvartal 2025. U toku je izrada servisa za prijavu vjenčanja	Nisu potrebna finansijska sredstva		Redovna sredstva Glavnog grada	
2.2. 13	Primjena vještačke inteligencije kroz izradu virtuelnog asistenta na portalu ePodgorica	Implementiran chat bot: Virtuelni asistent Superslužbenik je realizovan. Građanima je dostupan asistent koji je baziran na vještačkoj inteligenciji i koji poznaje sve informacije iz Vodiča Glavnog grada, ali i neke dodatne na osnovu kojih može da odgovara	Glavni grad Podgorica	III kvartal 2024.	IV kvartal 2024.	Realizovano		10.000€	Realizovano kroz partnerstvo, bez finansijskih sredstava	Budžet Glavnog grada	

		građanima na pitanja iz domena rada Glavnog grada. Projekat je realizovan kroz partnerskih odnos sa lokalnom kompanijom bez finansijskih sredstava.									
2.2. 14	Nadogradnja sistema gradskog prevoza za online kupovinu elektronske karte i integracija real time podataka sa Google Maps aplikacijom	Implementirano rješenje: U toku je testiranje novog sistema za gradski prevoz. Novi sistem donosi i neke novine, u pogledu uvođenja Prepaid karte, ali i praćenja autobusa u realnom vremenu. Očekujemo da će sistem biti u funkciji do kraja aprila mjeseca. Sistem je većim dijelom realizovan kroz interni razvoj Službe za informacioni sistem Glavnog grada.	Glavni grad Podgorica	III kvartal 2024.	IV kvartal 2024.	Djelimično realizovano	II kvartal 2025.	3.000€	6.000,00 + sopstveni razvoj	Budžet Glavnog grada	

OPERATIVNI CILJ 2.3.											
Unapređenje i razvoj IKT sektora											
Indikator				Početna vrijednost		Ciljana vrijednost do 2024.		Ostvarena vrijednost 2024.		Ciljana vrijednost do 2026.	
Broj proizvoda i usluga koje generiše ICT sektor				n/a		2%		0		5%	
Broj podržanih startapova kroz mehanizam podsticajnih mjera				18		20		9		22	
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja		Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka aktivnosti	Datum završetka aktivnosti	Status realizacije indikatora rezultata/ semafor	Novi rok za realizaciju uz obavezno obrazloženje	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
2.3.1	Obezbjedenje popusta od strane ICT kompanija u cilju realizacije Subvencija za kupovinu računarske opreme od strane socijalno ugroženih kategorija i studenata	Broj IKT kompanija koje su obezbijedile popuste	ICT sector (Odbori udruženja u poslovnim asocijacijam)	I kvartal 2025.	IV kvartal 2025.	Nije dospjelo na realizaciju		Budžeti kompanija		Donacija ICT kompanija	
2.3.2	Subvencije za kupovinu računarske opreme i periferija za socijalno ugrožene kategorije	Iznos dodijeljenih subvencija za socijalno ugrožene kategorije	Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije, Fondacija Čini dobro, AMM,	I kvartal 2025.	IV kvartal 2025.	Nije dospjelo na realizaciju		130.000,00 €		Budžet CG Čini dobro i ostale fondacije Odbori udruženja u poslovnim asocijacijam	

			AmCham								
2.3.3	Praćenje i izrada analize sprovođenja poreske politike uz preporuke izmjena u zakonskom okviru u cilju posebnog prepoznavanja IT kompanija i IT kadrova	Broj inicijativa/predloga ka Vladi CG Izrađena Analiza 2024: Nije bilo upućenih preporuka od strane ICT sektora Tokom 2025.g. biće urađeno istraživanje i Analiza.	PKCG, Ministarstvo finansija, Poreska uprava	III kvartal 2024.	IV kvartal 2025.	Nije realizovano		Nisu potrebna finansijska sredstva			
2.3.4	Promocija IT sektora u inostranstvu i privlačenje stranih investicionih fondova u IKT sektor uz savjetodavnu pomoć u kreiranju poslovnog ambijenta	Visina direktnih stranih investicija u IKT	Agencija za investicije, Ministarstvo finansija	III kvartal 2024.	IV kvartal 2025.	Nije dospjelo na realizaciju		Nisu potrebna finansijska sredstva			
2.3.5	Osnivanje Kancelarije za transfer tehnologija	Potpisan Memorandum o razumijevanju između Osnivača NTP CG: Memorandum potpisan u septembru	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija, Univerzitet CG,	III kvartal 2024.	IV kvartal 2025.	Djelimično realizovano		30.000,00 €	16.000,00 €	Budžet CG	Planirano je da se tokom 2025. godine nastavi razvoj kapaciteta Kancelarije za tehnološki transfer, koji

		2024. godine između Vlade CG, UCG i NTP CG, Osnovana kancelarija: Kancelarija za tehnološki transfer osnovana i smještena u NTP CG. Sproveden program obuka za zaposlene: Nije sproveden program obuka za zaposlene.	Naučno-tehnološki park Crne Gore (NTP)								će obuhvatiti i obuke za zaposlene.
2.3.6	Učešće u organizaciji IKT konferencija, festivala, samita i sajмова u Crnoj Gori	Broj organizovanih događaja međunarodnog karaktera i događaja lokalnog karaktera 2024: 2 događaja PKCG je tokom 2024.g organizovala posjete na međunarodnim ICT sajmovima, Gitex Dubai i Web Summit Lisabon, u	MJU, Fond za inovacije, NTP Poslovne asocijacija, ICT Cortex	III kvartal 2024.	IV kvartal 2025.	Realizovano		100.000,00 €	Budžet PKCG: 72.400,00 € 15.000,00 € (IT SPOT) NTPCG Projekti (EU sredstva): 13,171.53 €	Budžet CG	

		okviru kojih je subvencionirala troškove kotizacija i smještaja za 40 ICT kompanije. Učestvovala je u realizaciji IT SPOT konferencije. NTPCG: 5 (Fond za inovacije nije direktno učestvovao u organizaciji ICT događaja u 2024.g.)								
2.3.7	Implementacija podsticajnih mjera za razvoj inovacija	Usvojene izmjene i dopune Zakona o podsticajnim mjerama za razvoj istraživanja i inovacija: Izmjene i dopune Zakona o podsticajnim mjerama za razvoj istraživanja i inovacija usvojene od strane Vlade na sjednici 30/12/2024. Broj odobrenih podsticajnih mjera:	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija Ministarstvo finansija	I kvartal 2024.	IV kvartal 2025.	Realizovano		3.000.000,00 €	2024: 2.500.000,00 €	Podsticajne mjere funkcionišu po principu poreskih olakšica, stoga navedena sredstva predstavljaj u iznos od kog se država odriče prilikom prijave poreza od strane korisnika podsticajnih mjera Novi Zakon o podsticajnim mjerama za razvoj istraživanja i inovacija predviđa da će država unaprijed definisati visinu sredstava koja će moći da se dodijele pojedinačnom startapu u skladu sa TRL (nivoom tehnološke spremnosti).

		U 2024. godini odobreno je 50 podsticajnih mjera.									
2.3.8	Kreiranje subvencionisanih uslova za IT kompanije koje kreiraju sopstvene softverske/hardverske proizvode sa zaštićenim autorskim pravima u CG	Kreiran i objavljen Javni poziv za stanare NTP CG: Poziv je kreiran i objavljen za stanare NTP CG. Broj IT kompanija-stanara: 12	NTP, Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija	II kvartal 2024.	IV kvartal 2024.	Realizovano		Definisati prihod/prikazati umanjenje i sl.	5.000,00 €	Privatna sredstva	
2.3.9	Implementacija kreditne linije sa subvencionisanim kamatnim stopama za kredite usmjerene za razvoj softverskih/hardverskih proizvoda	Broj odobrenih kredita	Investiciono razvojni fond CG, Ministarstvo finansija	IV kvartal 2024.	IV kvartal 2025.	Nije dospjelo na realizaciju		Nije moguće predvidjeti sredstva			
2.3.10	Implementacija Programskih linija podrške prioritetnoj oblasti ICT-a	Broj realizovanih programa: 14 (NTPCG: 5, Fond: 7, Tehnopolis: 2) Broj podržanih IT projekata:	Fond za inovacije CG, Tehnopolis, NTP, Ministarstvo ekonomskog razvoja, Ministarstvo prosvjete,	I kvartal 2024.	IV kvartal 2025.	Realizovano		2.000.000,00 € NTPCG: 48,171.53 € Fond: 1.076.780 € za 36 projekata u ICT	1.261.322,19 €	Budžet CG, Donacije EU sredstva NTPCG: Budžet EU Projekti	

		53 (Fond 36, Tehnopolis 17) Broj kreiranih IT startup-ova: 14 (Fond: 3, Tehnopolis: 11)	nauke i inovacija					prioritetnoj oblasti Tehnopolis: 100.000,00 € 36.370,66 €	Donacije Fond: Budžet CG Tehnopolis: Budžet CG, EU donacije	
2.3.11	Uspostavljanje Evropskog haba za digitalne inovacije u Crnoj Gori	Sprovedena nacionalna procedura predselekcije kandidata/kinja za EU poziv: Sprovedena nacionalna procedura predselekcije kandidata i poslata lista Evropskoj komisiji. Uspostavljen Evropski hab za digitalne inovacije CG: Ugovor o grantu za projekat MontEDIH potpisan 16/12/2024 između EK i konzorcijuma predvođenog Univerzitetom CG (ETF).	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija, MJU	I kvartal 2024.	IV kvartal 2025.	Realizovano	1.101.500,00 € Obrazloženje troškova: 650.000,00 € EU sredstva (65% prva rata), 195.000,00 € budžet CG 2024 – 105.000,00 € MPNI i 90.000,00 € i 255.000,00 € nacionalni budžet za 2025 – 125.000,00 € MPNI i 130.000 MJU, 1.500,00 € troškovi evaluacije nacionalnog poziva – budžet CG MPNI	844.960,40 € 649.960,40 € EU sredstva 195.000,00 € budžet CG (105.000,00 € MPNI i 90.000,00 € MJU)	Budžet CG 450.000,00 € EU sredstva – Donorska sredstva 650.000,00 €	Tokom 2025. godine nastaviće se podrška projektu MontEDIH, za koji je crnogorski konzorcijum predvođen Univerzitetom Crne Gore potpisao ugovor sa Evropskom komisijom u decembru 2024. godine, a MPNI i MJU izvršili prenos prve tranše nacionalnog sufinansiranja. Planirana je podrška sufinansiranj u projekta MontEDIH iz budžetskih sredstava MPNI i MJU i u 2025. godini.

2.3. 12	Jspostaviti registar usluga/proizvod a koje kreira ICT sektor u CG	Uspostavljen registar 2024: Kreiran je registar usluga/proizvod a domaćeg ICT sektora. Inicijalno, registar popunjavaju članoce Odbora udruženja ICT PKCG.	PKCG, Uprava za statistiku, Poslovne asocijacije	III kvartal 2024.	IV kvartal 2025.	Realizovano		Nisu potrebna finansijska sredstva Budžet PKCG za 2025: Sredstva za kampanju i izradu portala 4.000,00€			Tokom II kvartala 2025.g. radiće se kampanja u cilju promocijije registra, njegovim benefitima kao i izrada portala na kome će biti dostupne informacije o sadržaju registra, sa mogućnošću filtriranja po raznim kategorijama. Aktivnost će biti realizovana u predviđenom roku, do kraja 2025.g.
------------	--	--	--	----------------------	------------------	-------------	--	---	--	--	--

IV PREPORUKE ZA NAREDNE FAZE SPROVOĐENJA STRATEŠKOG DOKUMENTA

Ključni izazovi i prioriteti

Izveštaj o realizaciji Akcionog plana Strategije digitalne transformacije za 2024. godinu pokazao je da procenat ispunjenosti planiranih aktivnosti predviđenih za 2023. godinu iznosi **43%**. Kada posmatramo po aktivnostima realizovane su 22 aktivnosti, djelimično realizovano 17, dok 12 aktivnosti nije realizovano. Kao što su Izveštaji za prethodna dva Akciona plana pokazivali, navedeni podaci su i više nego alarmantni da je neophodno **posvetiti veći stepen kontrole implementacije planiranih aktivnosti**. Ovaj Akcioni plan se nije sprovodio željenom dinamikom, ali ipak su evidentni rezultati.

Prilikom izrade Izveštaja uočava se određena intertnost pojedinih nadležnih institucija da dostave neophodne podatke o realizaciji aktivnosti, kao i iznosu definisanih indikatora. Takođe, prepreke u realizaciji zacrtanih ciljeva nalaze se u velikom broju u nedostatku kvalifikovanog kadra. Odsustvo među-institucionalne saradnje, takođe je jedno od uzroka i kočnica za efikasnije djelovanje na planu realizacije Akcionog plana.

U narednom periodu, u nastojanjima da postignemo rezultate na zadovoljavajućem nivou, od suštinske važnosti je da nosioci aktivnosti budu svjesni da svojim uključivanjem i aktivnim odnosom prema zadacima doprinose cjelokupnom razvoju društva. U narednim fazama sprovođenja Strategije digitalne transformacije, neophodno je usmjeriti pažnju na nekoliko ključnih izazova i prioriteta kako bi se postigli održivi i mjerljivi rezultati.

Prvi prioritet odnosi se na unapređenje zakonodavnog okvira, kroz dalje usklađivanje pravnih akata sa regulativom Evropske unije, posebno u oblasti elektronske uprave i digitalnih usluga. Primjena Zakona o elektronskoj upravi i Zakona o elektronskoj identifikaciji i uslugama povjerenja mora biti u fokusu svih relevantnih institucija kako bi se osigurao pravni osnov za ubrzanu digitalizaciju.

Da bi se digitalna transformacija realizovala na održiv način, **jačanje kapaciteta državne uprave** mora biti jedan od prioriteta. To podrazumijeva kontinuiranu obuku državnih službenika i jačanje institucija zaduženih za sprovođenje Strategije, kako bi se obezbijedili ljudski resursi sa odgovarajućim znanjima i vještinama za upravljanje digitalnim projektima.

Jedna od preporuka za naredni period jeste da se uspostavi i nastavi saradnja sa međunarodnim organizacijama koje bi dale i daju podršku, ekspertski i finansijski, za sprovođenjem pojedinih aktivnosti, kako bi se ubrzala implementacija planiranih aktivnosti i samim tim smanjio utrošak finansijskih sredstava iz nacionalnog budžeta Crne Gore.

Pored navedenog, veoma je bitno uspostaviti uspješnu i djelotvornu koordinaciju i saradnju između institucija, koje su glavni akteri u procesu uspješne digitalizacije, što je i realizovano kroz uspostavljanje Koordinacionog tijela za praćenje procesa digitalne transformacije, od čijeg rada, upravljanja i koordinacije značajno zavisi stepen realizacije budućih aktivnosti na polju digitalne transformacije za naredni dvogodišnji period.

Još jedan važan segment u daljoj realizaciji Strategije jeste povećanje svijesti i uključivanje građana i privrede u proces digitalizacije. Sprovođenje ciljanih informativnih kampanja, promocija digitalnih usluga i unapređenje korisničkog iskustva na portalima eUprave ključni su faktori za povećanje broja korisnika i jačanje povjerenja u digitalne servise.

Konačno, kako bi se osiguralo efikasno sprovođenje Strategije, potrebno je unaprijediti sistem praćenja i izvještavanja o realizaciji digitalnih reformi. Uvođenje jasnih pokazatelja uspješnosti omogućiće mjerljivo

sagledavanje napretka, dok će redovne evaluacije efekata digitalne transformacije osigurati prilagođavanje strategije stvarnim potrebama građana i privrede.